

donaticis nuncquam sequitur, ac propterea inter utriusque defensores disputatur quæstio, de qua supra, *dis. 129. lib. 11b*.

de authoritatibus hinc inde super puncto, an in lucro habenda est ratio ejus quod post alterius mortem recalcitrum est ad favorem mulieris, qui hanc spem quoque dederit in dotem.

Defuper autem pro veritate forsitan per utramque partem conculsus ad item concorditer dirimendam (ut sequuntur credo) pro pertinencia integræ lucet ad favorem mulieris respondentium cœnsum, non solum quia in alio casu de quo *in d. 129.* non oblitus quod ageretur de terminis fortioribus spei future successione seducatur, adhuc illius ratio pro luci regulatione habita fuit; sed etiam quia, quidquid sit in eo casu iuxta ibidem deducatas ponderationes, in præsentis non eadebat ea ratio dubitandi, quoniam ab initio per liberam, & perfectam donationem omnium quindecim locorum montium, dominum jam perfecit translatum fuerat in mulierem donataram, quæ de tempore donationis effectivè tradidit viro, dum reservatio, ususfructus pro dicta rata importabat simplicem servitutem, solum ad vitam donaticis suspendebat emolumenatum fructum, quod est quidem pretio assimilabile, adeo minus de solito valore, unde proprietas minus valeat, iuxta illam locorum montium vinearum, seu aliæ quæ oīne subiectorum valutacionem, de qua habetur *sub tit. reg. dis. 129. & seqq.* Sive iuxta generalem valuationem ususfructus, aut alterius ususfructus vitalitatis, de qua *sub tit. de donat. dis. 6. 54. & alibi*, sed non tollit totum valorem; ac propterea quando aliud expressum non fuisset, prætendit poterat, quod ad hunc effectum valutatio bonorum, quæ simpliciter data fuisset in dotem inæstimata, cum isto, vel alio simili onere, iuxta easum de qua supra, *dis. 118.* fieri in eo minimo modo quo in dies venditor bonorum proprieatis, quorum ususfructus alteri competat.

Vixim in hac facti specie credobam quod hæc deductio non intraret, dum vir, facta hujus oneris mentione, sciens, & volens, hæc locum montium accipere contentus fuit ad rationem scutum centum pro qualibet iuxta illorum naturalem, & intrinsecus valorem, id eoque facta essebat quæstio, quodquid adiutor intraret termini texti, *in l. 1. se fundam scens. C. de eius. in his in sua fidei sub tit. de empt. & vendit.* Si vero quid istud onus compensari fuit cum pretio extrahendo, quod iuxta temporum contingencias non habebat, etiam adiutorum quindecim, & ultra pro qualibet angeli folio, cum ita compensatio non solum intraret in pretio ipsorum locorum novem, que habebant hoc onus, sed etiam in aliis sex, que liberè sine onere data fuerunt.

Quod emadmodum etenim constituta date in quantitate, certis, vel incertis dilatationibus, & cum paço ut eis durantis bus fructus, vel ultra dotales currere non debent, ut in dies praxis docet, adhuc iustum lucrum deberetur, eo quia iuxta opinionem in Curia receperam debitum etiam est pro dote promissa, quamvis non soluta, quoties ejus substantia eadem adanimum sitratio.

Ponderante etiam quid ubi hoc omnis, inspecta etate usi- fructuaria, majori affirmatione dignum est, adhuc nulla proprietas minus revera valeret, aliud prætendit non posse nisi quod intraret termini lepons, ad terminos texti, *in l. 2. Cod. de res vend.* qui etiam in die considerari solet ex *dis. supra dis. 156.* Sed pariter istam difficultatem cœsare obserabant ex quo quid iustum lucrum est reciprocum, ac propterea vir sciens & volens potest hanc maiorem valutacionem facere, ob spem sua majoris utilitatis, quatenus è conversio equita est mors mulieris; id eoque intrare dicebam conclusionem sub diversis materiis pluries deducit, ac verum, quod quando actus potest se habere æquæ ad lucrum, ac dannum, tunc non attendit eventus, quoniam si curi fit malus, ita poterat esse bonus, adeo in contradictione deducit cœnsur ista incerta alia, per quam lascio remanet; atque ex hoc præterit fundamento pro totius lucri competenter cœnsu respondendum.

ROMANA LUCRI DOTALIS

PRO HIERONYMO CLEMENTINO

CUM FABRICA SANCTI PETRI,

Casus disputatus coram Judice Fabrica.

An derogatio Apostolica Sixtinæ constitutionis super excessu dotum obtineri possit per conju- gen superstitem ad effectum lucri post dissolu-

tum matrimonium per alterius mortem, & incidenter an superstes imputare debat in lucrum bona, que ex titulo hereditario, seu legati à defuncto conjugi in eum obvenerint.

S U M M A R I U M .

- 1 *Facti series.*
- 2 *De evitacione in legatis.*
- 3 *De qua dote debeatur lucrum.*
- 4 *De assensu, vel revalidatione post mortem.*
- 5 *Heret an tenetur redere rationem de mobilibus.*
- 6 *Derogatio constitutionis. Sixtinæ operatur retroractionem, & revalidat ab initio.*
- 7 *De eodem de qua numer. 4.*
- 8 *Difficilior quondam probat mortem.*
- 9 *An constitutio Sixtinæ dotum moderatoria sit in usu.*
- 10 *Quomodo sit in usu, non tam in intrat in derogatione ei.*
- 11 *An derogatio post dissolutum matrimonium obset successori in fideicommisso.*
- 12 *An obset creditoris, & aliis interessatis intermissionis.*
- 13 *Legatum factum heredi an valeat.*
- 14 *De eadem conclusione de qua numer. 5.*
- 15 *Condonatio populi Romani non inducit revalidationem agens.*

D I S C . CCXL

Istituit per Constantium Toscanellam herede Hieronymo Clementino viro, cœque morienti substituto Monasterio erigendo cum fabrilibus, prætali titulo, libertè eidem relictis mobilibus; cum Hieronymus iure proprio ratione lucri à Statuto delati in quarta parte dotis constitutæ sunt, 25. mill. à bonis hereditatis restituitioni subiectis separare velle, advertens quod super dicta constitutione dotis negle- ctit, et utrūm iusta fuerait impetratio derogationis Apostolice Sixtinæ constitutionis dotum moderatoria, de qua supra, *dis. 22. cum diabolis seqq. & 143.* illam obtinuit ac etiam condonationem a Populo Romano, cum per eamdem constitutionem exceptus applicatus fuit, deindeque servatis servandis judiciali au- thoritate obtinuit sibi adjudicari, vel deliberari duos domos hereditataria, quarum una decedens in compensationem partis dotis reliqui secundæ uxori, alteram Donato Caufi- dieco in compensationem mercedeis, & aliis causis; cumque ob insufficienciam bonorum ad erectionem Monasterii fa- brica Sancti Petri in vim fuerum facultatum de quibus, *dis. 20. in relatione Curia, & alibi plures, istam fideicommissariam hereditatem sibi applicasset; hinc ejusdem Fabricæ Procurator, vel Oeconomus, eorum ejus particulari Judicis super dictarum domorum vindicatione iudicium ini- uit contra Hieronymum juniorum heredem, per quem assumpta fuit causa detinens, dum agebatur de legatis ex causa onerosa, & correpectiva secum ferentibus evictiōnēs obligationem, ex deductis *dis. 7. de legatis.**

Scribentes pro Fabricâ atrice, pro deliberationis, vel adjudicationis nullitate probanda, ultra ea quæ ordinato- ria concernerent, deducabant claram iustitiam ratione excessus crediti ex causa lucri, quod felicit̄ illud non est in summa locatorum fex milia bisecentum quinquaginta, quantum importat quarta pars locatorum vigintiquinque milium, in quibus dotis constitutio facta erat, sed solum importaret quartam partem dotis validæ ad limites constitutionis Sixtinæ dotum moderatoria non permittentis excessum ultrafatos quinque mille quingentum, ex deduc- tis supra *dis. 128.*

Necesse obstat dicebamus derogationem Apostolicam, ut pote se non integræ obtinent post mortem mulieris, quod fieri non posse dicebant in prejudicium tertii, atque deluper tactio auctore cumulabant ea, quæ in materia affensis super alterationi fendi obtinent post mortem unius ex contrahentibus habentur sub *tit. de fidei. dis. 109.*

Et in omnem eventum dicebant, quod haberet in manibus mobilia suum creditum adequantia, neglecta repli- catione consumptionis praesumptio ob lapsum annorum circa viginti, quibus Hieronymus Constanti super- vivit, quoniam cum se sit initio aditæ hereditatis istam gravatam esse hoc debet a sui favore, ac etiam alio debet, nempe erga ejusdem Constanti mortem appellando cum distinctione, vel adjecto *quondam*, unde mors probatur, ex relatis per Capyc. Laur. *dis. 9. n. 2.* Burrat. & ad *dis. 777. in fin.* Ac propteræ redit scivit tunc rem non esse integrum, & tamen revalidationem concessit.

Et merito quidem quoniam sit insinuator *dis. 312. numer. 7. p. 11. rec.* arque ex *a. d. 143. numer. 9.* illa Constitutione videatur ab alia recessisse, quodque non sit in usu, & quamvis pro confusis iuristarum pragmaticeorū Judæam inha- rendi reprobatione generalium, fuerit postmodum firmatum contrarium, ut praesertim in *cau.* de quo *dis. 109.*

totis debet sibi appropriare pro dicto credito, aut vendere premium in artis alieni extictionem ergando, ex deductis *sub tit. de fidei. & sub tit. de herede, & alibi.*

E converso, scribens ego pro herede, seu hereditate res conventione, negligens illis quæ respiciebant ordinatoria ad effectus validitatis, vel nullitatis judicij subbastationis, vel adjudicationis, cum super his faciasceret causa patronus, ad quem pro frequentiori Curia stylò ifud opus pertinet, id est que afflumento solum inspectionem justitia, seu meritorum, neutrum objectum subfistere dicebant, quodque propteræ injuria est ministerio fabricæ patrem.

Quatenus enim pertinet ad primum super quantitate creditis ex causa lucri, non impugnabit dicatum aliuscum, quod istud sit portio quantitative dotis validæ, & praexiftis, cuius substantia, vel de jure, vel de facto non cesset ex insinuatis dicto *dis. 128. & alibi;* dicebant ramen, quod adhuc cœsaret objectum ex facto, dum infœctio, quæ à Sixtinæ constitutione resultat, jam sanata, vel suppleta fuerat per Apostolicam derogationem, quam ad constitutionis initium retrotrahi, canique in contrahentum prejudicium, vel habentium causam ab eis revalidare acutum ab initio, habent ipsa, *dis. 24. & 143.* quorum jam editorum insinuatione contentus eram, dum ibi deduc- ram rationum, & authoritatum supervacanea fusse transscriptio.

Neque ad rem facere dicebam ea quæ *d. dis. 109. de feud.* habentur super invaliditatem affensis imperati ne non inter- gra post mortem unius ex contrahentibus, quoniam in ho- mete distinguidas esse personas, in quarum pre- judiciali, quoniam alter contrahens si viveret cogi posset ad observantiam ejus, quod promisit, id est ad imperatio- nem derogationis, arque ad id, quod interest non impera- tri, neque ista constitutio attenditur circa taxam, etiam in Urbe regulandas cum terminis generalibus, de quibus eod. *dis. 143. & 144.* stante facultate concessionis derogatio- nis nemini denegrandæ.

Extranea vero à cau questionis remanet altera superer- gatis distincta in *scipio*, an *ic.* hac revalidatio habeat oculos retri- arum, atque retrotrahatur ad tempus constitutionis in pre- judiciali, quoniam alter contrahens si viveret cogi posset personali obligatione illam obtinendi, ut sequitur in preceden- ti cau, in quo agatur de ipsius donantibus, aut respectivæ viri heredem regulae videtur, cum eadem.

Atque in hoc duplex, ac diversa tertii persona confide- rari potest, una felicit̄ successoris in fideicommisso, ex quo dotis constitutæ, vel refutanda detractio fieri valeat ad terminos texti in *Antibes que. C. commun. deleg.* ut propteræ successoris in fideicommisso dicere valeat, quod in eius præjudicium derogatio impetrari non potuerit ne non integra, & postquam fideicommissum sibi delatum sit, & altera creditoris, vel empiroris bonorum ejus, qui excessi- vam dotem constitutæ, ut viri, qui ejus constitutionem re- ceperit, ac scilicet revalidatio in præjudicium eorum, qui in medio tempore jus quiescerunt in bonis unius, vel alterius operetur ad initio.

In primo cau successoris jure proprio ex fideicommisso, facilius pro retrotrahione respondendum videtur, quoniam, ut dictum est, ista Constitutione non alterat taxam, neque tollit illam obligationem, qua alia de jure intrat; atque ad instar *Auth. reg. que. 5. commun. deleg.* ut propteræ successoris in fideicommisso dicere valeat, quod in eius præjudicium derogatio impetrari non potuerit ne non integra, & postquam fideicommissum sibi delatum sit, & altera creditoris, vel empiroris bonorum ejus, qui excessi- vam dotem constitutæ, ut viri, qui ejus constitutionem re- ceperit, ac scilicet revalidatio in præjudicium eorum, qui in medio tempore jus quiescerunt in bonis unius, vel alterius operetur ad initio.

Etatenus autem super alienationibus, vel aliis contrahentiis super feudi Regni Neapolitanii id non procedit, sed expedit debet re integræ, utroque scilicet contrahente in eadem voluntate perseverante, sive quod heres alterius contrahentis defuncti, novum contractum prefaret, ex deduc- tis locis citatis, quamvis ibi in eo Regno receptum sit, ut ita contrahentibus ante legitimè, & perfectè expeditem affensem licita sit penitentia, ablique obligatione referentis damnorum, & intercessi, que alia de jure intrat ex *scipio* particulari. Ac propteræ cœsare dicta ratio coadi- bus, & sic ex jure, vel ratione particulari ad rem non ad- cœpibili.

Clarissi vero, quia tam in supplici libello desuper porre- sto, quæ in literis Apostolicis in confusa forma brevis, enunciata fuit dictæ Constanti mors illam appellando cum distinctione, vel adjecto *quondam*, unde mors probatur, ex relatis per Capyc. Laur. *dis. 9. n. 2.* Burrat. & ad *dis. 777. in fin.* Ac propteræ redit scivit tunc rem non esse integrum, & tamen revalidationem concessit.

Et merito quidem quoniam illa codem modo, quo in fratribus, intrat cum creditoribus hereditatis foventibus causam onerosam, five etiam cum legataris particularibus, ut hereditate non existente idonea sibi objici valent cur bona non viderentur, & premium in extinctionem artis alieni erogaverit, dum alia ita fuissent utri, & consumere bona aliena potius quam propria, ut pluries advertitur sub sua fede sub

Sub tis. de fideice. & sub tis. de hered. Secus autem in isto casu in quo contentio erat cum fideicommissario soiente causam lucrativam ad obtinendum hereditatem idoneam, ideoque era omnia extraea, ac in his evagatio juxta nimium frequenter modernorum confunditum.

Cumque ex hac parte deducetur condonatio facta per Populum Romanum, respondebant scribentes in contrarium quod ista condonatio aperte non est revalidare datum invalidum, atque collere obsecracione d' Apostolica Confessionis, cuius Papa derogare potest, juxta firmata in scriptis in decr. 150. post Turr. de Pac. fuit. Replicabant tamen quod ista condonatio non deducatur pro revalidatione actus, & derogatione Constitutionis, cum recte agnoscatur, id non nisi a Papa fieri posse, sed quod eadem condonatio suffragaret non in ratione lucri competentem viro ex persona propria, sed iure cessionario praefertim ad effectum excipendi, dum excelsus decurrit populo, qui ex-aſſuerendis illum unius contrahentibus petenti condonat, ad ut iusta quoq; doantur debitorum, etc. dicunt condonatio extinctiva, seu liberativa, quo victo ad virum poijus translativa.

**ROMANA PECUNIARIA
SEU REFECTIONIS
PRO FLAMINIO
CUM JO. BAPTISTA, ET MATTHAEO FRATRI
BUS DE CAFFIS.**

Causa disputatus coram Prelato Jure Commissario, resolutus, ut infra,

De eadem materia, de qua supra, discr. 154. an scilicet, & quando dos dare, vel promissa per extraneum, vel conjunctum, cuius non sit proxima causa donandi, censeatur data animo donandi, vel potius repetendi, vel imputandi.

S U M M A R I U M

1. Fatti series.
2. De erroribus, & equivociis, in que incidi solet dispendia, tandem questiones cum generalitatibus, vel doctrinis in abstracto.
3. Quomodo decidi debent questiones super repetitione vel imputatione dos.
4. Distinguuntur plures causas, vel plures questiones cadentes in materia.
5. De eodem errore, de quo n. 2.
6. Dos spiritualiter percipitur etiam ante matrimonium, & de ratione.
7. Qualis sit causa praeceps questionis, & qui termini in coinvirent.
8. Quale praevidimus resulteret ex consensu alienationis: rei communis, vel in qua aliquod jus habeatur.

D I S C . CCXII.

Pro suspicione habitus Monastici facienda per filium Jo. Baptista in Monasterio monialium ad praesciptum decretorum generalium S. Congreg. de quibus supra, discr. 167, curarunt idem Jo. Baptista pater, & Mattheus parvus, sicut cedulam depositi lollis dotti per duos idoneos viros, pro quorum relevacione ipsi se constituerunt eorum debitorum, deindeque ad aliquos menies una cum Flaminio, alio fratre communione domum ex paterna hereditate obviantum, cuius fructibus ad vitam ex patris dispositione fructuorum eorum lorator, tertio videruntur, in predictam causam erogato predictio, in toto, vel in parte, factaque postmodum causa mortis dicta fororis, quam Jo. Baptista, & Mattheus donec vivi, indepm pro dicta fructu concurvavint, egi Flaminius contra praefatos alios fratres pro reintegratione sua portionis preti coram A.C. a quo prodiit recorunt convenientum absolucioni, introducuntque per appellationem causarum Prelato, habitisque inter alios scribentes hinc inde pluribus disputationibus, in hoc statu ad actus iura tunc requiritus fui.

In informationibus itaque hinc inde editis, reassumi penes integrum videbatur materia de qua supra, discr. 29. & seqq; ac etiam in discr. generali 153. sequent. Siquidem Scribentes pro actore in se habent in conclusione de qua locis citatis, us scilicet matre, vel fratribus, ac aliis quorum proxima non sit donandi causa, vel obligatio, determinata cum patre, vel alio, quorum dicta causa, vel obligatio proxima sit, docem pro-

mittentibus, vel conditentibus, corum interventus quamvis aque principalis, & insolidum esset, unde quod conjuges habeatur tanquam aque principalis, atramen respectu patris, vel eius heredes, aut alierius, cuius proxima sit donandi obligatio, censeatur fiduciario nomine, ut propterea inter elevatio indemnitas, vel respectivae animo imputandi, seu compensandi, aut repetendi, ita quies pradihos terminos insinuari involventur.

E converso autem scribentes pro reis conventis, insistebant in altera conclusione, ut dos per extraneum, non facta contraria declaratione, data potius cencatur animo donandi, adeo libera, & abf. reversio penes nullum remanet, & habentes ab ea causa quamvis cetera causa donandi ob solutionem matrimonii, constitudo differentiam inter eum, in quo extraneum, vel remotor intervenient solum cum patre, vel alio proximlore obligato in promissione; & tunc fiduciario potius nomine, & pro cautele conjugum, praefertur mulieris eius interventus censeatur; fecis autem tunc intervenient traditio, cum tunc donationi potius id referendum sit, omnina penes hinc inde defundendo, vel transcribendo, authore tam non tacito, ut alii qui facere solent ex deducitu a me locis citatis.

In hoc itaque causa expertus fui quod frequenter insinuatur, circa scilicet aquivoqua resultante ex disputationibus causarum cum iuriis propositionibus, seu conclusionibus in genere, vel cum litera doctrinarum, & authoritatum, non dilucidando causas, minusque reflectendo ad singulorum causarum circumstantias, pro cognitione, & doctrinarum congrua applicatione, dum mihi videbatur, quod revera in nulla ex premisitis questionibus veretur.

Et nihilominus, etiam in eis, adhuc intrat confusus error procedendi cum dictis generalitatibus, cum revera 3 omnes fini questiones voluntatis, ideoque potius facti, quam iuriis, ex facti, seu causarum circumstantiis decidende, regulis, vel respectivae ampliationibus, & limitationibus de servientibus pro quadam norma, in causa meret ambiguo, pro regulare Judicis arbitrium, cui ambiguarum voluntatum, regum inter vivos, quam in morte, interpretatio, seu declaratio commissa videtur, ut id quod magis communiter pro regula, vel pro limitatione receperit, inducat quādam simplicem presumptionem iuris tantum, attendandam in dubio, & quando aliud in contrarium non urgeat, ex contraria probatione, vel etiam ex fortioribus presumptiōnibus, & conjecturis eligibilem, praesertim vero ex verisimilitudine, vel inverisimilitudine, que videtur principalius materia regulari, arque praesponderare debet formalitatis verborum, qui frequentius illi soleat potius Notariorum, ignorantium etiam eorum vim, & operationem, quam ipolorum disponentum, vel contrahentium, atque ad id perpetuum, & principaliter per Judices, & Consulentes reflectendum venit.

Ad rollenda vero, seu dilucidanda equivoca, atque ut dignoscatur, quod revera omnes prefati termini inde deduci, effent extranei a causa questionis, quodque in isto causa diversa cadent, inspeccio, & advertentiam ad plurimum, ad diversorum causarum, seu diversarum questionum distinctionem, & per quam multe authoritates, quae repugnant, eis evidenter, de facili conciliantur, utrumque in suis respecti causis vera, sed male applicata, vel reputata contraria.

Primum itaque causa est, ubi questione sit inter donantem extraneum, vel remotorum non obligato, datore, & ipsam donataram, abf. quo quod aliquis titulus inter ipsos intercedit, vel debiti, vel administrationis, quia nempe ille qui datem debet, vel constituit, non si mulieris debitor, vel administrator, & isto causa quod ipsa donatarae ipsius favorem, vel praedictum respectivae, intrat regula de qua supra, ut in dubio praedictum sit libera donatio, adeo non detur donantem actione repetitionis, neque ipsi praeferatur revercionem, etiam in causa quo per ipsius mulieris mortem sine prole dissolvatur matrimonium, ac propterea cetera causa donantem, quoniam hoc non obstante magis receptum est, ut dos remaneat de libero patrimonio mulieris, liberaque dispositione, vel transmissione, ex deducitu supra, discr. generali 154. & discr. particulari 30. & seqq; & alibi: ideoque pactum revercionis, vel aliud vinculum adiicitur debet ab initio, & non attenditur si sequitur ex intervallo, nisi ipsa muliere volente, ex deducitu discr. 138. & in aliis.

Alter causa est, ubi in extraneo, vel remotori, cuius proxima non sit donandi obligatio, dari possit alter titulus, cui donans constituto, vel dato referri valeat, qui

De Doti, Disc. CCXII.

tamen non exprimatur, neque tamen exprimatur alter donationis, adeo ut verius in ambiguo, puta quia tutor, vel curator, vel alian habeat a ministratorem; & five quod sit debitor mulieris ex causa voluntaria, seu accidental, indiferent, vel ceteram ex causa legali, putat legitime, vel quod si non sit debitor ipsius mulieris, si tamen debitor ejus, qui tenet debitor dotare; aut quod sit haberes dotare debentis; & tunc interdicta questiones, & distinctiones, super quibus scribentes cum confusa opinionum varietate se involvent, ut pater ex deductis locis citatis; & revera tamen (ut praemissum est) clarus videtur error huiusmodi questiones tradidit, vel decidere cum generalitatibus, five authoritatibus in abstracto, cum ille utpote ambigua voluntatis, & consequenter potius facti, quam juris, decidende venient iuxta singulorum causarum circumstantias, unam, vel alteram suadentes voluntatem, adeo reguli, seu traditiones Doctorum deferant in calu meret ambiguoque tamilius, quam procedens causas, atque similes locis citatis recensit, & preferuntur frequenter, quod scilicet ille qui det, vel relinquat donem, non sit in causa, sed quod virtutur inter ipsam mulierem, & ejus fratre, vel alterum dotare obligatum pretendentem, quod eis in iunctu, & contemplatione, aqua ad eum relevantem id sequuntur sit, procedunt quando extraneum, vel remotor folsus factum acutum.

Et propter eas isti, vel similes diversi sunt ab altero, qui ad rem ei magis proximas, ubi scilicet actus promissio vel dationis dos, sive conjunctum per patrem, vel alium obligatum dotare, & per extraneum, aut remotorum non obligatum, ito etenim causa regulariter, nisi facti circumstantiae aliud iudicant, intra conclusio, de qua supra, ut interventus extranei, vel remotorum sit fiduciario nomine, & pro cautele conjugum, vel respectivae pro consensu approbativo actus, ut super bonis datis, vel promissi impugnari non possit ex iuriis propriis de praefatis, vel futuro competentibus ut infra, sed eodem retento themate, vel praepositio, quod agatur de nova dosi constitutione, adeo quod si non solum percutiat jus condonantis, vel dotare obligatum, sed etiam jus & intereste ipsius dotare, & viri, aut respectivae habentium causam ab eius.

Omnis tamen istos, ac similes causas, de quibus agunt Doctori, & decisiones, quae hincinde plene, & cum magno labore in ista causa culminabunt, diverso esse adverbiant ab illo praefatis controversiae, ideoque praedictae questiones, vel authoritates respectivae extranei remanebant, atque labor inani, ac propter ea circa superfluum adeo damnatum, & abhorritam evagationem, praedictorum causarum distinctiones adhibendam sensi, ut ita pro illius particularis questionis decisione dignoscatur aequo cum, ac etiam ut in posterum edocemur illud evitare, bene reflecendo ad eum, quae agantur, & querantur in eadem questiones juris, deindeque scribitur, & ad propositorum causarum distinctionem.

In isto itaque causa non agebarunt de datis promissione, vel constitutione, quae per patrum actorem una cum patre, & altero partu, reis convexis facta fuit, dum antiquam sequeretur iste actus alienationis, in quo Flaminius actor intervenit, jam per sex menses antea dos, non solum promissa, fedetiam soluta fuerit Monasterio, mediante deposito ut supra, & sic iam perfecta, & consumata fuerat actus donationis, cum in hac date spirituali illud dignos videtur peculiariter, quod dos quandam perfectionem recipiat etiam ante matrimonium spirituale per suspicionem habitus, ex deducitu discr. 167.

Hinc proinde, neque pueri datus, neque Monasterio ejus via spiritualis, erant in causa, vel aliquod habebant interest, sed Jo. Baptista pater, & Mattheus alter patrus Rei, convenienter erant indifferentes debitorum releyationis tanquam ex causa impliciti mutui illorum, qui fecerant fidem de positib; de dos, cuius liquidos, & promptos debitos ergo Monasterium, ita se continuunt; & de consequenti, quando sequuntur fuit actus alienationis domus; cum Flaminii actor intervenit, non fuit iste interventus ex causa donandi filium, ac neptem respectivae, ac propter ea eadē posset aliqua ex supra enunciatis questionibus, sed solum ille fuit pro cautele, & securitate emptoris, & pro illo consensu, quem vocatus ad fiduciocommissum prefecit alio iuri rei fideicommissario, quam faciat haec gravatus, vel fiduciocommissi possessor, vel ille consensus, quem socius prefecit in alienatione rei communis, patendo, quod sicut in haec gravatus alienans utatur pretio pro eius usibus, vel pro eius debitis extinguendis, quoniam tunc iste inter-

venitus remaneat quidem prejudicialis, plenèque operatus quod emptorem, adeo ut actus alienationis per ipsum intervenient, vel consentientem quoque factus censeatur, sed id non tollit quia actionem habeat contra gravatum, vel contra conformem, qui premium habuit, ad reintegrationem;

176. ac etiam ad rem supra hoc codem tit. discr. 85. Ita quod ad veritatem esse veros, & proprios presentis causa terminos, quod propter eos omnia hinc inde deducta continentur extraneas evagations, ac inanes labores, inanemque chartarum repletionem, ut frequenter pro moderno abuso contingit.

MUTINEN, FRUCTUM DOTIS

PRO COMITE CESARE RANGONO CUM MARCHIONIBUS STROZZIIS,

Responsum ad causam extra Curiam.

De eadem materia, de qua supra, discr. 150. an scilicet dos primo viro, data censeatur secundo, & quid, de tertio viro, si secundo nulla constituta fuerit dos, an intelligatur constituta prima, & incidenter de fructibus dotalibus, an pro eis comparet hypotheca.

Et aliquia de materia feudali, super iure creditorum super feudo novo acquistito per debitorem in forma pacis, & providentia.

S U M M A R I U M .

1. Facti series.

2. De conclusione, quod in secundo matrimonio censeatur tanta constituta dos primi.

3. Etiam probatur, & reservaciones dicuntur dos, vel eius pars.

4. Utura donales debentur viro, etiam per ipsam multe regimur se donarem.

5. De eadem conclusione, de qua numer. 2. ut intelligatur proxima, & immediata.

6. Qualis dicatur dos proxima, & immediata.

7. Quonodo ista materia decisi debet, & quod pendat ex qualitate facti.

8. Declaratur conclusio, de qua n. 3. & distinguuntur plures causas.

9. An mulier qua nullam dorem dedit, teneatur se ipsam dare.

10. Pro fructibus, vel usuis dotalibus an viro comparet hypotheca legalis.

11. An hypotheca dotalis afficiat bona feudalia.

12. Quando ipso possit per una re loco alterius.

13. De successore debitoris primi acquirentis feudum, ut reatur ad debita.

14. De actio subfidiaria competente contra vertum forentem causam, cum lucrativam.

D I S C . CCXIII.

Rimas contraxit nupias Anna del Carrero cum Marchionio Strozzi Mantuanum cum dose fecr. 20. mill. Secundas vero cum Marchiono Guerriero cum expresso patre, quod nulla adesse dos, & tertias cum Marchione Rangone, abf. aliqua conventione super dose, ita quoque matrimonio diffuso loato etiam per mortem viri superflue Cefare, defunctaque etiam Anna cypis heredibus PP. Theatinis, a quibus ex concordia cessionem reportarunt Strozzi filii ex primo matrimonio, qui possidebant feudum ab eadem Anna ex causa onerosa que sum in Ducatu Mutina, & qui novam investituram obtinere curaverant, super illo Caesar tanquam heres patris contra prefatos Strozziis Mantuanos judicium institutum in consilio Mutinen pro credito fructuum dosis ad rationem primi dictorum fecr. 20. m. constante matrimonio.

De duabus autem Rei conventi excipiebant, primò nempe de incompetencia crediti, & actionis in genere, ex eo quod de nulla dosis constitutione appareret, & per consequens, quod cessante debito foris adesse non possit debitum fructuum, cum non detur accessoriis sine principali, & secunda de incompetencia specialis actionis super feudo ut potest ad offensas spectantia iure proprio, ob formam investiture pacis, & providentia, & per consequens, quod nullus adesse titulus competens illius fortis, dum ipsi erant Mantuanii tam ratione originis, quam domicilli, ibique possidebant bona,

bona, non autem in hoc Ducatu Mutinensi, in quo aliud non aderat nisi feudum prædictum.

Cumq[ue] circa primam exceptionem, ex parte actoris ad probationem crediti replicatus est de regula, de qua supra d[icitu]r. 150. n. 8. & seqq., quod muliere vidua simpliciter remittere, censetur confituta dos prioris matrimonii, dicebatur ex parte reorum id non applicari ad eatum, cum verius, magisque receptum sit id procedere in matrimonio immediate sequenti, non autem aliis precedentibus, ac medietate deducatur, ead. d[icitu]r. 150. n. 20. & per consequens, quod attendendum est secundum matrimonium, quod immediatè procedebat, & quod neque dicebatur esse omnia sine dote, quoniam cum tabulis totalibus conventum esset fecundus vir quamvis nulla dote constituta, teneretur mulier praefata alifta, & cibaria, non autem alia concernientia velles, & gemmas, ac ornamenta, & alia circa ejus personam; ita hoc dicebatur confituta dote, sub cuius nomine, vel generi venient omnes appenditiae hujusmodi, ex deductis apud Merlin. dec. 671. repet. dec. 30. par. 7. r[ec]e. & adver. supra d[icitu]r. 143. & alibi lep[is] & præfertim d[icitu]r. 160. n. 21. ubi de eo, quod si lo vendam est mulieri vulgo per laetus, sive cum similibus.

Super h[oc] itaque ex parte actoris consultus eundem prosequendo ordinum duarum inspectionum super dictis dubiis exceptionibus.

Quatenus pertinet ad primam, in qua major, quinimum totius casu difficultas confitebat; præsupposita infinita regula, quam scribentes in contrarium non negabant, punctum erat in applicatione, quoniam ubi illa intraret, nunc de plano exinde resultabat debito frumentum, sive usuratum totalium pro tempore matrimonii, a terminos testis cap. salubriter, de usu, quamvis nulla adesse conventionem, vel modum, sive interpellationem, dum ista non summa interius ratione mora, sed sicut restitutaria onerum matrimonii ex deductis supra, d[icitu]r. 161. n. 8. advertitur in specie, quod debebantur etiam ab ipsam muliere, que se ipsam dota erat, ibique allegranit Cyriac. contr. 30. n. 16. & dec. 7. Comuni.

Elarius vero in hac facti specie, quod fructus doris extabat in equipollenti, atque ex eis malius effecta erat locutionis, dum supponeretur, quod cum cumulo hujusmodi frumenti prima dote solitum per dictos heredes primi viri, qui namquam illam resiliuerunt, emiserit dictum feuum; ideoque unica difficultas restabat, an intraret nec dote de eo. Aut, super dote constituta primo viro.

In hoc aten a limitatum supradictam conclusionem d[icitu]r supra, d[icitu]r. 150. n. 20. ut scilicet attendat debeat d[icitu]r probatim, non autem media; dicibam tamen, quod cum punctus non sit in matrimonio, sed in dote, cum recte dari potest matrimonium sine dote, non autem est conversio; hinc proinde cum secundum matrimonium, ob expressam conventionem, quia accende in dubitum est præfata regulam non intrare, contractum est absque aliqua dote, idcirco primum in hoc proposito habendum est si tamquam proximum, ac immediatum, utpote habens dote, quoniam cum alterum nullam habuerit dote, ad hunc effectu habendum est pro non exante, ut ad rem, Cafren. in l. i. inf. 43. f. 5. n. 2. ff. sol. matr. cuius rel[ato]r, licet cum aliquo confusione, est Rolan. de loco d[icitu]r. 178. n. 1. & quando causa præberet, quod predicta authoritas non adesse, adhuc imbi, etiam in finta veritate, idem secundum videbatur, ob circumstantias facti, cum quibus potius quam cum generalitatibus juris in hoc potissimum p[ro]prio procedendum videatur.

Siquidem, ut patet ex tota præfata regula ampliationibus, & limitationibus recentibus d[icitu]r. 150. ista dicenda potius est quod facit, & voluntatis, sive qua regula induxit solum præsumptiōnēm excludendū, non lumen per expressas contrarias probations, sed etiam per fortiores presumptions, & conjecturas, ac proprieatā ad hunc effectum defiderat in vitro scientia antecedentis dotes, ac etiam confidantur illæ circumstantiae, de quibus ad ampliations, ac limitations respectivae inferunt; præfertim vero ubi ita habeat qualitas omnis, ac alterius viri, qui tanta dote sit dignus, vel respectivae indigens, ad eum aliquo dignoscatur differentiatione; & per consequens (applicando ad rem) cum iste tertius vir in utiliō inferior efficit primo, adeo major potius dote dignus efficit, ex eo quod in viuis major dotes, quamvis Virgine defiderat, ex deductis supra, d[icitu]r. 144. Fortius vero cum ageretur de viuis duorum virorum, in quorum ultimo mihi ignota dicta convenio, dicendi intendat mulierem jam dota tam, & provisam, cum expressa assumptione operum, exceptis velibus, & ornamenti

ut supra, non modicam alicuius iniquitatis suspicio-
mentum inducere videtur; ac propterē etiam in hac materia
intrat conuentus, & frequenter damnatus error procedendi
indefinitus in omni cau[m] generalitatibus juris, & in
abstracto, cuius dicta regula indicat simplicem præsumptiō-
ōnem, quæ ex circumstantiis facti principaliter limitatio-
nem, vel respectivae majorum corroboracionem recipit, ut
etiam advertitur in hoc eodem supplemento in Romana luci
d[icitu]r. 207. ubi deciditur pro regula, non obstante quadam
declaratione, quod nulla constituta esset dote, ex eo quod
facti circumstantiae facti regulam corroborarent, ut talen-
declarationem tamquam equivocam declararent, vel suffi-
cienter.

Quia vero in notulis transmissis supponebatur magnam vim per Scribentes pro reis constitutis in illo afflampo, quod ita etiam in secundo matrimonio per mulierem constituta est dote in illa quantitate, cujus redditus essent sufficiētes ad vestes, & ornamenta, ac propterē petebatur ut super hoc præfertim insisteretur, idcirco (etiam, in sensu veritatis) dicebant quod situt mortuum, videtur non solum leva, sed contemptibile, nulloque discursu dignum, utpote omni tam facti, quam juris fondamenta deficitum; atque ad tollendam etiā quicunque resistit, ex infinitis autoritatibus, firmantibus, quod hujusmodi appenditiae pro ornamenti, aliquid occurrerint mulieris dicantur dotes, vel ejus pars, advertebant reflexi debere ad diversorum casum distinctionem, quod reveri hodie posse in omnium forenum quæstionum decisione necessaria constenda est.

Primum etenim casus est, ubi agatur de dote confiuncta per cum, qui de jure adid teneatur, ut pro testiori præxī contingat in illa dote subfidiaria, quia constituta est ex fidicōmiso, ad terminos. Aut, res quæ, &c. præfertim ingradientibus Monasteriis, & in quo cuius proprii intrare solet hujusmodi contradistinctio dotes, & aliarum appenditiarum, ex eo quod sub dote nominis pro communis usu loquendi venit summa illa summa, que dari solet Monasterio, ex deductis supra, d[icitu]r. 167. & alibi plures, fed ultimes desiderantur etiam alia impensa, & provisiones pro ingressu, & profectis, ac etiam pro accesso, & quedam annua, vel mensura vitalita præstatio pro occurrentiis extraordinariori, reflectendum contradistinctio dotes, & aliarum appenditiarum, ex eo quod sub dote nominis pro communis usu loquendi venit summa illa summa, que dari solet Monasterio, ex deductis supra, d[icitu]r. 167. Idque adaptari quoque potest aliquando etiamdoti carnali, quia nempe per taxam statuariam, seu per loci mores, australias, detur ista contradistinctio, quod alius sit id quod vir sub dote nominis constituitur, & alius quod alignari solet ipsi mulieri cum eadem proportione.

Alter casus est, ubi constituta dote in omnibus bonis, vel in certis speciebus, vel in certa quantitate, ex eadem jam constituta dote, mulier sibi referret, seu vir ei assignet, aut solvere promittat certam annuum, vel mensuram quantitatem pro ejus occurrentiis, quod vulgo dicti solet per acti, & scilicet juxta casus, de quibus hoc eodem supplemento in M[anu]scritu, d[icitu]r. 176. Et h[oc] est pariter bene dicitur, ut id sit etiam dotes, ejusque naturam habeat, dum ex ipsa jam constituta dote, atque rata detracta, vel referata, revera determinat etiam pro eodem fine, pro quo vel rebus suis, & supportationi scilicet onerum matrimonialium, quoniam inter nobiles præfertim, & civiles id practicari solet, ne cogenda sit mulier pro quotidiani multoebibus usibus, minutitas a viro mendicare.

Tertius est casus, de quo proprieat[em] actum fuit in Romana transactionis de Celis in hoc eodem supplemento, quod scilicet constituta dote in certa quantitate, vel in certis speciebus, ad superabundantiam mulier declarat sibi referre alicuius vel iura, que possideret, cum libertate intendi pro ejus occurrentiis, vel g[ener]ibus; & tunc revera nullatenus intenti termini dotes, cum ista pars remaneat extra dote, in terminis honorum extradotalium; de quibus supra, d[icitu]r. 168. ac proprieat[em] ista declaratio est potius superficia, & ex propria ejus quod de jure inest.

Quartus denum ad rem est casus præsentis controversionis; quod scilicet fiat matrimonium cum expressa conventione, ut nulla dote adesse debet; & tunc nisi aliud conveniat, mulier de jure tenetur se ipsam ale, quoties idonea sit, cum obligatio viri de alendo mulierem, quam voluntas, & scientia indotata suscepit, procedat, quando ipso non efficit aliud proposita, ex infinitis supra, d[icitu]r. 160. n. 21. & alibi plures, ideoque exp[ress]e exp[ress]e conventionem, quod vir, hoc non obstante, teneretur eam ale, debet

Ita casu ipsa id agere de suo in omnibus etiam circa cibas, sed quoniam vir voluit hujusmodi alimentorum omnes sufficiere in parte tantum, idcirco illa pars, quæ remansit ad onus mulieris, non provenit à p[ro]prio, vel conventione, sed ex natura rei, & ex dispositione juris; & per consequens manifestus error est prædictos adeo inter se diversos causas confundere, atque authoritates, quæ unum percutiant, alii diversis applicare; iteque propriæ est fons, seu ministerio, totæquivocorum, quibus legalis facultas hodie adeo abundant, orient ex pragmaticorum ineptia, procedunt cum litera authoritatum abique his discursibus, & distinctionibus.

10 Posita vero constitutione dotes, ex quo de consequentia refutat creditum fructuum restitutiorum onerum matrimonii, etiam contra ipsam mulierem, ut supra, tunc presupposita conclusione magis communiter recepta, ut pro eis competat hypotheca legalis, que generat dote constata est; quamvis etenim apud nositos majores si sub non modica fuerit questione cum confitita opinione scilicet, hodie tamen apud Modernos, & in Tribunalibus, magis recepta videtur affirmativa, ex relatibus per Merlin. dep[ositu] 1. 3. 9. 5. n. 6. & 13. Salgado, in lab[or] part. 1. cap. 24. n. 93. Roia apud Bich. dec[re]t. 250. n. 36 cum l[eg]. 9. & in aliis, ac proprieat[em] bona, super quibus in vni hujus hypothecæ intentatum fuerit Salviandum, vel alius simile remedium, efficit alodialia, & in differentia, tunc nulla cedebat dubitatio super competentiam actionis; sed dubitandi rationem præbebat qualitas bonorum, quod scilicet efficit feudalia, non apta recipere hypothecam exercibilem fine affluentis domini ex iis, que plures habentur in sua fidei sub iis, de feud. ac sub iis, de credit. d[icitu]r. 13. & 15. ac etiam supra hoc ead. tit. d[icitu]r. 146. ubi de p[ro]prio, & quando fenda dati possint in dote, vel pro ea obligari.

11 In hoc autem adverbetiam in primis, reflectendum est ad quod p[ro]prio, ut respetive locupletatio de alieno, ac proprieat[em] recte adaptari observabatur, ea que in terminis fortioribus dotes constitute per eum, qui are alieno jam pressus est, etiam fine hypotheca, & in sola actione personali, habent supra, hoc ead. tit. d[icitu]r. 156. ubi de distinctione inter vitum foventem causam onerosam, & ipsam mulierem dotatam, vel ab ea causam habentes, foventes causam lucrativem, atque hoc motivo præfertim dleebant omnem cessare dubitandi rationem, posita substantia debiti, in qua revera unicè consiliebat causa difficultatis, idque pendebat à dicto punto tacite constitutionis prima dotes.

CREMONEN. DOTIS.

PRO CASTELLIS

SEU SALERNIS

CUM CONVENTU S. AUGUSTINI CREMONÆ,
ET CONSORTIBUS.

Casus disputatus coram A. C. Prelato deputato.

De Statuto Cremonæ dante facultatem mulierem viduam dandi secundo viro totam dote non obstante dispositione I. hac dictiali, C. de secund. nupt. quando procedat, & quomodo sit intelligendum.

SUMMARIUM.

1 Facti series.
2 Recensentur duo statuta Cremona super lucrum dotes, ex quinque varia dispositione.

3 De causa mixta quando cadat ubi statuto de lucro dotes.

4 De probatibus Confessionis dotes.

5 An ad effectum lucri sufficiat dote prescripta, que in secundo matrimonio datur.

6 De differentia inter statutum lucri minus exorbitans, & prejudiciale sui primi matrimonii, etiam magis exorbitans.

7 Quomodo debet constitui dotes ad effectum, ut intret lucrum status in prejudicium filiorum primi matrimonii.

8 Et quomodo sit et quæ questions decidi debent.

DISC. CCXIV.

Nuptia prius Blanca Narnia Andrew Salerno cum doce libratum 25. mill. post istius obitum superficie Juidita, & secundo nuptiis Cesari Canobio, qui fuit mulieris superficies, coquæ etiam defuncto abso prole ex hoc matrimonio superficie, illi de Salernis dicta Juidita etiam defuncta filii, vel Castellis ab eis cauam habentes contra Conventum S. Augustini, hæredem donatam, & cesso[n]arium hæredem dicti Cesari, judicium pro dote avita invenit etiam coram Ordinario, à quo favorablem sententiam reportavit in gradu appellacionis confirmatam à Metropolitano; introduc[t]aque causa coram A. C. seu Prelato ab

ea deputato, super dictarum sententiarum confirmatione, vel informatione nulla in punto juris communis cedebat quæfio, cum actionum sine dubio fundata esset intentio in intellecta successione Aviæ, certaque esset obligatio donatis, cupis personam representabat praefatus Coppenus, cui eodem jure attento nul suffragati poterant jura reportata ab heredibus secundi viri, dum nullum habet lucrum, & quodammodo irrationabile.

Hinc tota quæfio ceſtingebatur ad hujos Civitatis, ius statutarium deferens viro superfluum lucrum totius, vel respectivæ partis doris, juxta diversas circumstantias; Duo siquidem defuper habentur statuta, unum scilicet in rubrica *for cap. 364.* in quo cum preſuppoſito, quod de unicō agatur matrimonio, diſponit quod nullus ex eo superflibus liberis vir in tota dote ſucceſſat, etiam quod proprietatem; ſi vero extet, in ea ſuccedat quod uifumfructum, proprieſtate filii reſervata; fed ſi alii ex diſerto matrimonio filii ſuperfluit, ex ultimo verò, in quo per mortem mulieris ſuperfluit viro, non ſuperfluit, iſte lucretur quartam partem doris, etiam in proprieſtate, reliqua tres filii defuper; alterum verò eſt rubrica, *for cap. 378.* in quo mulierib⁹ binub⁹ facultas datur libere, plene jute, ac irrevocabili dandi totam dote ſecundo viro, non obſtant quacunque legi in contrarium diſponente.

Attente autem prima ſtatuta, quamvis ego ſcribendo more Advocati ad caufe opportunitatē dicere nullum ſubſtituerem, ut ipso in calu mixto iuxta decr. 255 par. 4, diſverſo, cum qua proceſſum eſt in decr. 281. part. 14. Attraſen ab initio inſtruui agentibus pro hac parte motivum non ſubſtituere niſi quoad aliquam moderationem hujus quarte partis, quatenus illa excedere portionem cuiuslibet ex liberis primi matrimonii, ad terminos teſtū in leg. hac diſtali, *Cod. deſcend. nupt. ex deduciſſa ſuprā, diſc. 30.* & in hoc ſupplemento, diſc. 210. & aliis, & ſic, quo dicitur quorū planū ſe videat ius viri, quod per reum repreſentabatur.

Sed quoniam idem reus huic quoto non acquieſcebat, neque in hoc priore ſtatuto conſuebat fundamentum, fed in altero deferente totam dote, hinc proinde tress cedebant quæfiones, una ſciliſſit facit, in an hoc ſecundo matrimonio adiſſet expreſſa conſtituio Doris, altera quatenus non adiſſet, an ſufciēt conſtituio præſumpta, ut ſciliſſit ſecondo vir illa dote conſeatuerit, que primo conſtituiaſſet, & tercia quod conſlatari de expreſſa conſtituio juxta formam cuiuslibet apochæ, cuius copia informis ex parte Rei convenit exhibita erat, an ea ſufficiet ad iſſuſiſtatur effeſum.

Quæfio pertinet ad primam inspectionem, quamvis cum eodem ſtylo Advocati canat inverbiens negare hanc probationem ex eo quod apochæ exhibita continebat ſimpliſſimam copiam informeum que de jure nullum conſtituit probationis gradum, ex relatis ſub it. de iudic. diſc. 27. & paſſim, atque aliquipam adiſſimilis, qua in ideum deſucebantur, reſpondere quod eſſet ſequivoqua, & vagi uipore diuerſum tempus perciūtientia; nihilominus refleſſo ad veritatem credebam quod dicta copia tanquam adiſſimilis ſufficiēt probationem faceret juxta deſta diſc. 27. de iudicis, & magis ad rem in proposito copia informei testamenti ūbit ſe teſtam. diſc. 66. Fortius veſtigio ratione ſubjicitæ materie qua ſecum trahit iuris præſumptionem, de qua ſuprā, diſc. 150. & aliis pluriſ; potiſſimum ſum ſupponere non verificari contrarium motivum quod in hoc proposito definiſſit ſolit a notabilis inæquitate ſecundi viri; ut adverſitudo ſuprā in Mutin.

A tunc hinc ceſſabat de conſequenti necessitas agendi de ſeunda inspectione, an ſciliſſit ad effectum lucriti ſtatutari ſufficiat ſola dote præſumpta; verum quando de hoc agendum eſſet, quamvis cum eodem ſtylo Advocati inverbiens canat, deſucebantur ea que pro negativa inſinuantur ſuprā, in hoc ſupplemento, diſc. 207. defuper faciendo conſuetum culmulum authoritatem, quia de more colligit Surd. conſil. 327. n. 24. & ſeqq. Attamen refleſſendo ad veritatem patet ingenium ab initio pro ſtyle inſinuantur, agnoscendis motivum non eſſe ſubſtantiale, juxta deſta diſc. 207. refleſſo tamen dicti lucri quoitativi compatiſſibilis cum jure liberorum primi matrimonii ad limites primis ſlauſi ut ſupra, non autem ad effectum longe magis exorbitantem ſtatuti posteriori, dum illud præſupponit dationem in dote libere, expedite, & irrevocabili, ac propterea juxta regulas quas recepta habemus in materia ſtatutorum exorbitantium inſinuantur pluriſ; in ejus particulari ſed ſub it. de ſucess. ab intell. ac etiam ſub it. de iudic. diſc. 35. verba in

FLORENTINA, SEU COLLEN. LEGITIMA PRO PIIS COLLIS CUM BERZIGHELLIS. Reponsum pro veritate.

Decadentia materia, de qua ſuprā, diſc. 31. & ſeqq. & diſc. 154. an ſciliſſit, & quando dote per patrem filia ſe constituta cum ſtipulatione reddi filiae, conſeatuerit ei donata, ut efficiatur adventitia ad effectum an ejusdem nepotes ex eadem filia premoſtia tenentur eamdem dote imputare in legitimam ab avo debitam.

Et

Et quomodo Statutum Florentinum deferat do- tem maternam filiis.

S U M M A R I U M .

1. *Fatti & tries.*
2. *De distinctione in questione an dote materna imputetur in legitimam nepotum.*
3. *Dote in dote præsumpta profectitia ſi a patre eſt confi- rma.*
4. *De implicita donatione ex ſtipulatione reddi filiae.*
5. *De præſumpta ratificatione reſultante à ſcientia præsumpta, & veriſimiſi.*
6. *Contra dictam donationem, de qua num. 4.*
7. *In praejudicialibus ſcientia præſumpta non attenditur.*
8. *Donatio non præsumpta, ſed exigit probationem perfe- citam & concludentem.*
9. *Declarat ar conclusio de qua 5.*
10. *Defendunt eſt declarationi donationis quando res eſt dubia, & declaratio veriſimiſi.*
11. *De Statuto Florentino, ut deferat dote filii uti filiis.*
12. *Reprobatur convarris intellectus, & quod non immu- tet naturam dote præſumpta, & quomodo ſtatuta de- beant interpretari.*
13. *Declaratur in quo caſu Statutum prædictum locum ha- beat.*

D I S C. CCXV.

Claudius de Berzighellis, instituto hæredie quodam agna- to tranſverſali cum aliquibus ſubſtitutionibus, qua- rum ultima fuit ad favorem quorundam pitorum locorum Civitatis Collen, aliquid factis diſpositionibus ad rem non ſaciens, reliquit Lucretia filie legitimam, quam de- claravit impotare ſicut 26. mille, in quo imputari voluit ſicut ſex mille ſibi in dote dote datus; fratribus autem de Berzighellis nepotibus ex Virginia altera filia prædefuncta, conſimile fecit legatum in eadem ſumma, & cum eadem lege imputandi dote tradidit dicta Virginia in ſumma feitor. septem milium; non acqiefcentibus autem præfatis ne- potibus præfacte diſpositioni ſuper imputatione dote, ideoque petentibus (upplementum a locis pitiis ſubſtitutis ad quo- rum favorē aperta erat ſuccelio, introductaque defuper in Rota Florentina, arque editis aliquipam motivis jux- ta illius Tribunalis ſylum, defuper ex parte pitorum loco- rum curſu, ſed etiam ex magis comuni ſenuſum).

Respondi duas efformando inspectiones; unam in ter- minis generalibus iuri communis; & alteram in terminis particularibus Statuti Florentini deferentes dote ma- teriam filii; quatenus itaque peritneat ad primam, dicere quod licet apud Doctores cum conſuetuſ opinionum ſciſſura ſub quæfione ſit, an & quando dote, que per pa- trem filii ſuſcepti prædefuncte data ſit, imputatio fa- cienda veniat per nepotes ex eadem filia in legitimam eiſ debitam in bonis aī; attamen ex magis comuni ſenuſum Doctorum, præfertim modernorum, magis receperio per Tribunalis, & præfertim per Rot. Romanam apud Du- ran. diſc. 231. & apud Merlin. diſc. 433. & in aliis, cum ea procedunt diſtinzione, de qua ſuprā, diſc. 154. num. 57. & aliis, quod ſciliſſit, aut illi ſciliſſit prædefuncte filii dote tantum hæredes matris, ex eius bonis, & ſubſtantia illa conſenda ſit, adeo eadem mulier vivens illam diſpari potuerit, ſen aliaſ in eis vivos diſponere, vel etiam per ultimam voluntatem ad favorem cuiuslibet ex- tranſi, reſervata filiis legitima, adeo ipſi ex voluntario juicio matris, eam obtineat iure extracitorum hereditum, ad onera per ipſam injuncta gravorum, & tunc im- putare non tenetur, cum ita nihil obtineat dicatur ex bonis, & ſubſtantia avi legitima debitoris; aut veſtigio conſuetudine Martini, vel alio ſequiſſiſt, & eadem dote, qui in potestate, necne, quoties non conſeruit de donatione, per quam immoſtum naturam, atque efficiatur adventitia, ex deduciſſa, diſc. 31. & ſeqq. & diſc. 98. ac etiam diſc. 35. ita veſtigio donatio in dubio non præsumitur, ac propte-

re ad probabilem dubitatem, ut propterea deferendum est, euidenti patris declarationi, juxta deſta apud Orth. diſc. 119. & 193. diſc. 189. num. 26. & diſc. 355. num. 22. part. 13. recent. & plures advertiſſiſt in ſuſiſt. ſe. De- nat. & aliis, & ad rem in hiſ terminis imputationis ſuprā, diſc. 98. circaſſim, potiſſim veſtigio, & cum minori dubi- tatione, quando hæc declaratio ſit veriſimiſis, atque alio ſequiſſiſt, ſen aliaſ in ſuſiſt. fraudis, & efficiaturis, ut in preſen- ti, omnino dicendum videbatur, ſum quia ceſſantibus

aliis

atis argumentis, ista implicita donatio revera continet fragmentum ut supra, tum etiam ob eandem imputacionem demandata altera filii adhuc viventi ob aequalitatem inter liberos a lege presumptam, & laudat; & fortius ob qualiter testatoris conjunctam cum statu in quo talem declarationem fecit, in testamento feliciter cogitando de more, ac etiam disponendo in nobilis parte eius affl. ad ipsas causas, in reliquo autem ad favorem agnitorum transversalium cum substitutione piorum locorum nullatenus enim probabile esse dicebam, ut adeo plus testator propriis nepotibus, & filie respectivae cum derimenti anima ita praedictum voluerit ad communum extraneorum, ideoque his omnibus simili junctis inibi videbatur, quod attentes solis terminis generalibus juris communis, predicta donatio exculpa remaneret, postquam ad hunc effectum imputationis ob inconveniens nimium inverisimiliter ponderatur, d. disc. 31. ac eum d. disc. 154. & sibi, ut nepotes ex filia feminina ita melioris essent conditiones, quam ipse filii materni primi gradus, vel carum filii, ita obtinendo tam dotem materiam, quam legitimam contra omnem probabilitatem.

Vetum ubi aliqua in hoc supercesserit difficultas (assumente alteram inspecctionem) dicebam illam cessare ex jure statutario, per quod disponitur, ut in dicto filii sucedant, cum ita sequi dicatur idem, quod haberetur, quando moriente filia, parte, & viro superfite, dotem obtinendi filii ex dicta suendine Marini, dum sufficit, quod non obtineant tantum habeat dies matris, ad cuius onera, & debita teneantur, ut in eis tanquam in conditione positi succedant jure fideicommisii a statuto subintelleceti, advertitur d. disc. 154. n. 57. eis similibus causis, quibus congruat eadem ratio, quae est regularis materia.

Ex quamvis in motivis in contrarium deducetur d. disc. 23. Duran. numer. 17. dicebam tamen quod quidquid sit de substantia dicta decisionis in causa suo, in quo agitur de statuto Parmae, dicebam, quod attento isto statuto Florentino res videbatur plana pro successione filiorum iure proprio, neglegit conf. 81. Angel. quod etiam in contrarium deducatur, non solum quia etiam ubi statuum situr soli verbo *succedant*, verius videtur, ut filii ceantur vocati, adeo ut dictum conf. Angel. videatur communiter reprobatum, ut secundo conf. Alex. Becc. conf. 7. Surd. conf. 81. num. 17. Hodie, ad Surd. dec. 138. num. 53. & 54. cum aliis supra, d. disc. 105. & 106. Sed etiam quia statuum non contentum vocatio filiorum cum d. verbo *succedant*, prorogatur ulterius, intercedendo mulier quamcumque dispositionem, non solum per ultimam voluntatem, quo causa non tolleretur qualitas hereditaria iuxta ea quae in terminis consuetudinis Neapolis habentur supra, d. disc. 103. sed etiam per aetus inter vivos, ac proprieatatem ex hoc videbatur, quod causus haberet de indubitate.

Curiolum autem erat, quod non solum pro exclusione imputationis procedebatur cum dicto conf. 81. Angel., quamvis magis committitur reprobato ut supra, exinde inferatur, quod ubi etiam non adesse dicta implicita donationis, adeo ut iusta terminos iuris communis est des profectitia, adhuc id cesaret ex statuto, ita duos exorbitantes intellectus huic tribuendo, unum tempore vocations filiorum cum qualitate hereditaria contra ejus penitus literalem dispositionem, & alterum convertendo dotem profectitum in adventitium, quod neque in verbis, neque in sensu Statutum dicit, sed potius presupponit contrarium, quod scilicet ageretur de tali dote, quod nisi ejus prohibito adesse, posset de illa riu-ler inter vivos, vel per ultimam voluntatem disponere, ideoque ita indebet loquendo, interpretari debet a jure communis in suis tempore terminis habilitibus, in quibus mulier haberet libertatem disponendi ita interdicitam, cum privatio supponat habitum, & prohibito supponat potestatem alias faciendam, nisi illa adesse, & sic medicina, vel antidotum convertetur in venenum, quodque feriet id, quod curare debet; talis est effectus varietas ingeniorum, dum reguli est in contrarium, ut statuta ita intelligi, vel interpretari debent, ut quoniam fieri potest, a jure communis devient, illudque corrigant, ideoque omni possibili intellectu capiendum est pro illorum conciliatione cum iure communis; quamvis etenim revera iustus statuum impotest conditum per Civitatem liberam, & habentem iura supremi Principatus, regulandum non sit iuxta naturam statutorum Civitatum subtilitatem, & que proprii cadunt sub generi iuris municipalis, ut advertitur d. disc. 35. de Judic. & d. disc. 10. de legit. & Iepis. sub it. de success. ab intellect. & aliis; atramen ista confidatio recte procedit ad alios effectus,

D I S C . CCXVI.

Eciprocum intimum fuit matrimonium inter confit. duas domos Massa, & Mirandule, quod feliciter Princeps Massa nupti tradidit Mariam ejus filiam primogenitum Ducus Mirandule, & converso iste nupti tradidit Fulviam ejus filiam primogenitum Princeps Massa, constituta hincinde equali dote feitorum 80. m. cum aquila patro, ut in causa refutacionis dote, quaelibet respectivae mulier superferet, a viro, vel ejus hereditate restitucionis 40. m. locum pretendere posset, residuum vero a proprio parente, adeo ut reverta nihil hinc inde solutum fuerit, sed facta sit illa mulierum, ac dictum permuto, ut de qua loquitur Andr. de Iernia in Confit. Regn., qui incipit: *Ut de successionebus, & referunt de Marin. refol. 126. num. 39. l. 1. & Bottiglier. defuc-*

de success. theorem. 108. n. 25. & de consimili mutua compensatione mulierum, ac dictum, Fontanell. dec. 551. & haber. supra, d. disc. 121. n. 1.

Antequam vero ad instrumentum dotale deveniretur, dicta Maria in recognicionem veritatis declarationem fecit ad favorem patris, quod revera dote era solum feitorum 40. m. reliqui vero 40. m. efficit honorificentia gratia, & ad pomparam, volumque in causa ejus viduitatis, patet ei dare promisit alios feitorum 30. m. arque probabile est, quod eam remanenter extra applicationem, cum statuum in principio loquatur de causa, in quo mulier decedat superflue viro, cui quando non superfluit filii, defert ipsius dote lucrum pleno jure etiam in proprietate, juxta ea quae habentur supra in alia Florentina, d. disc. 208. filii autem superfluitibus, defert ipsi proprietatem, & per consequens, quod non adaptetur ad causum, dum praeferuntur viro obterat mulier in statu viduitatis, ideoque procedendum est cum solis terminis juris communis, non tamen deliper adhuc occasio hucusque manuam iudicium efformandi, potissimum quia hujusmodi Statuta usurpatione non impetrata, non habent glorias, & interpretationes, ut frequentius habentur solent illa magnifica, & conspicuarum Civitatum, praefertim metropolitacum proprii Principatus, ut est illa, arque licet vigeat plures commendationes stylus illius Rota, edendi motiva, non tamen imprimitur in voluminibus, quod sub Judice lis est, an sit commendatione potius dignum, ut pro uno iudicio videtur, dum causa cestant tota confusiones, & inconvenientia, quae ex decisionibus invicem pugnantibus, & quarum aliquae revocatae sunt, refutatae videbantur, juxta insinuata d. disc. 32. in Relatio-ne Curiae.

LUNEN. SARZANEN. RESIDUI DOTIS

P R O D U C E M A S S E.

Responsum pro veritate.

De eadem materia, de qua supra, d. disc. 24. cum dotoibus seqq. majoris dote, qui simulare, & ad pomparam constituta pretendatur, & de simulationis probatione.

S U M M A R I U M .

1. *Fall series, & de compensatione duarum dotium eodem tempore constitutivarum.*
2. *De abusu notariorum circa adjunctionem clausularum, a liarijunque cauelarum.*
3. *Recognitio veritatis super quantitate vere dote facta per filium ad favorem patris attenditur.*
4. *Verbum Donatio non altera naturam actus principalis, cum sit accessorie, seu facultativa.*
5. *De Theoria, que habent in materia, an sit diminutio dote, vel simulare ab initio.*
6. *Non est praeceps necessaria amapochia, sed ea multum proficit.*
7. *Distinguntur plures causas inter se diversi pro congrua applicatione autoritatem.*
8. *In quo causa veritas, & que autoritates sint extraneae.*
9. *Confessio mulieris an attendatur.*
10. *Quomodo attendi debeant administrula cum distinctione.*
11. *De distinctione juris questi, & juris querendi.*
12. *Recentur administrula in causa ad comprobationem confessionis.*
13. *Respondeat aliquibus autoritatibus in contrarium, ac etiam argumentis.*
14. *An in declaratione mulieris super simulatione requiretur confessio viri.*

D I S C . CCXVII.

R eciprocum intimum fuit matrimonium inter confit. duas domos Massa, & Mirandule, quod feliciter Princeps Massa nupti tradidit Mariam ejus filiam primogenitum Ducus Mirandule, & converso iste nupti tradidit Fulviam ejus filiam primogenitum Princeps Massa, constituta hincinde equali dote feitorum 80. m. cum aquila patro, ut in causa refutacionis dote, quaelibet respectivae mulier superferet, a viro, vel ejus hereditate restitucionis 40. m. locum pretendere posset, residuum vero a proprio parente, adeo ut reverta nihil hinc inde solutum fuerit, sed facta sit illa mulierum, ac dictum permuto, ut de qua loquitur Andr. de Iernia in Confit. Regn., qui incipit: *Ut de successionebus, & referunt de Marin. refol. 126. num. 39. l. 1. & Bottiglier. defuc-*

de success. theorem. 108. n. 25. & de consimili mutua compensatione mulierum, ac dictum, Fontanell. dec. 551. & haber. supra, d. disc. 121. n. 1.

distinctionis parte versari dicamur; quando etenim verè, & realiter in causa, de quo agitur, dos ab initio constituta, & substantia efficit in tota summa feitorum oculatim mill. postmodum vero per viam donationis, vel remissionis, illa redacta efficit ad minorem summam; tunc intraret inspectio minoris aetatis, & solemitatum, vel ille metus reverentialis, & laetiosis, de quibus agitur apud Altogr. conf. 5. lib. 1. ex n. 33. ad fin. Sed quando intraret prima pars distinctionis, quod scilicet vera dote solum ab initio 40. m. aetatis, & remanenter omnes illi termini, & omnes quefitiones deliper cadentes, atque remanent inspectio nudi facti super hujus simulationis probationem, quam admittitur probandum esse per allegantem, ex vulgari regula, quod simulatio non praefumitur, quodque habens pro se instrumentum non praefumitur, quodque habens pro se instrumentum fundatum.

Illa vero etiam in hac specie, intrat certa juris theoria, quod ista species probationis non habet certam formam,

ad eundem praecise necessaria sit illa scriptura, quae antapoca appeti-llari solet, quoniam illa nimium quidem attenditur, atque longe faciliorem reddit probationem, sed non per hoc confenda est praeceps necessaria, adeo si illa deficit, impossibilis reddatur probatio, cum ista facti valcat, non solum per testes praefertim mediatores, juxta causam decif. 765. Buratt. sed etiam per alias species, quinimo etiam per praeumptiones, & conjecturas, juxta decif. 125. Royas, atq. 6 tanquam absolutum presupponitur in dictis decisionibus editis in Romana residu dote coram Melito, in quibus cum accerrimi disputationibus ista materia radicitus, & ab alto diffusa fuit, & merito, quoniam cum hujusmodi pomposa excessiva constitutione fiant honorificentia gratia, hinc sequitur, quod de earum natura sunto occultar, quoniam si es-tent publice, non adesse honorificentia.

Ad istam vero probationem regulandam pro congrua applicatione decisionum, & autoritatem, quae deliper habentur, & ne illae, que unum casum percutant, alteri diverso applicentur, tress causas constituunt, vel presupponendi videtur, quorum primus est quando nulla penitus interveniat antapoca, vel alla species scriptura, adeo per alias species probationis, & praefertim per praeumptiones, & administrula id justificari pretendatur, qualis est casus d. disc. 775. Buratt. & decif. 125. Royas, & in aliis ibidem relatis.

Alter est casus, quando adsit quidem scriptura declarationis, sed illa sit posterior, & ex intervallo facta, non per coniuges, qui sint principales intercessari, sed per tertios, nempe per conjugium parentes, & hic est casus, de quo in dicta Royas residu dote, ut pater ex facti serie recentita cum d. disc. 24. quoniam apacha conjecta fuit inter sponsi, & sponsae parentes ad duos menses post jam constitutam dotem, ac sequuntur matrimonium, incaeci sponsi, & plerique urgentibus administrulis, quod ob alia negotia intercessus currentia in supplancemente conjugum talis con-ventus sequi poterit.

In hujusmodi questionibus super diminutione illius dotis, quae in tabulis dotalibus appearat major, quod ea juris sunt, intrat solum ea distinctio, ab initio dos validi, & perfecte constituta fuit in ea majori summa, de qua ex eisdem tabulis patet, adeo sit jam impressa, & constituta substantia dote in toto; postmodum vero per donationem, vel remissionem, aut alium similem actum ad minorem summam redigatur, vel econvertatur ab initio in dorantis intentione communicata etiam dote, fuerit constituendi folium summam minorem, adiiciendi vero in dictis tabulis dotalibus summam majorem simulare, & ad pomparam, honorificentia gratia: priori etiam causa in-trant termini diminutionis dote, que redoleat speciem alienationis juris quamquis, ac propter eius consequenti-ii intrant alii termini iesionis, vel invaliditatis actus ex defectu foliamentum; secus autem in posteriore, in quo omnes isti termini penitus extranei remanent, dum deficit ab initio in eis pluris substantia dote, & obligationis, foliumque intrant termini simulationis, de quibus rato titulo plus valere, quod agitur, quam quod simulare concipiatur, ut ita distinguendo haberet in pluribus decisionibus editis in celebri Romana residu dote coram Melito, quarum prima est impressa decif. 198. part. 9. recet. & aliae enunciatur supra, d. disc. 24. edito in ea causa, & passim in aliis, de quibus infra, cum sit theorica absoluta, & extra omnem quæfitionem cadentes folium super applicationem; ac propter ea ista confenda non est quæstio iustis, sed nudi facti, ex cuius circumstantiis decido penderit, an in una, vel in altera

Et tertius denum est casus, quando ab initio, & ante-temperante, ut sit posterior, & ex intervallo facta, non per coniuges, qui sint principales intercessari, sed per tertios, nempe per conjugium parentes, & hic est casus, de quo in dicta Royas residu dote, ut patet ex facti serie recentita cum d. disc. 24. quoniam apacha conjecta fuit inter sponsi, & sponsae parentes ad duos menses post jam constitutam dotem, ac sequuntur matrimonium, incaeci sponsi, & plerique urgentibus administrulis, quod ob alia negotia intercessus currentia in supplancemente conjugum talis con-ventus sequi poterit.

Quidquid autem sit primo, & de secundis casibus, opus non est in eis immortari, utpote extraneis a causa noster, & per coniuges omnes decisiones, que illis percutiunt, ponit merentur ad partes, ut est praefertim d. decif. 198. part. 9. rec. utpote in secundo casu, quod incaeci conjugis per alios ex intervallo declaratio facta est, & nihilominus etiam in eo causa, quamvis prodierint decisiones ad favorem conjugum, attenem remanent sine effectu, cum in repropozitione super alio puncto, etiam in isto magna habita fuerit difficultas, ex relatis eod. d. disc. 24. In praeferti itaque agitur de tertio casu, in quo habetur declaratio per instrumentum publicum, & juratum, ponit, publice, & palam factum coram conjunctis, & aliis pro recognitione veritatis, quod feliciter revera dote efficit solum feit. 40. m. alii vero 40. m. declarandi per Principem Estensem mediatores, efficit simulati, & ad pomparam.

Quando itaque dicta confessio emissa est per maiorem, quodque nullum considerari posset prejudicium tertii, vel obstatum, quod a minori statu confitentis resularet, tunc res est absoluta, neque oportet agere de administrulis, & presumptionibus, quoniam confessio partis di-

clit omnium optima probatio, ac probationum mater, & Regna, qua alio non indiget fomento, ex vulgaris principiis, de quibus dicitur, & pafim, & per Altograd, de conf. in princ.

Sed quoniam agitur de filia minore hunc actum faciente affavorem patris, atque in eo considerari potest aliquod licet remouere, & secundarium praedictum, & interesse viri, & filiorum, hinc proinde intrat inspectio administrorum, & conjecturatum, quibus alias non indigeremus, sed eis concurrentibus absolutum est, ut in confessio admittenda veniat, ut in terminis longe fortioribus confusilis declarationis facta per solum sponsum, cuius tamen minus est interesse, cum primarium interest si mulier, habuerit apud Duran, dicitur, 68, num. 11. Et seqq. & in dicto secundum calu confessionis facta per testios, quando concurrent administrum, que non sunt sponsum, vel officiaria ab administris contraria, firmatus in dicto decisionibus editis in Romana residu datis; & generaliter in confessione personae prohibite, & que habeat suspicionem fraudis, vel praejudicis tertii, late habetur in terminis confessionis datis recepta, deducimus dicitur, 72, cum plur. seqq. & plenius dicitur, 159, de dote, ubi etiam circa pondus, & efficaciam administrorum habetur distinctio inter causam, in quo agatur de praedicto confessione, & aliorum ab eo cauila habentium; & alterum, in quo agitur de praedicto tertii ventientis ex persona, & iure proprio independenter a confiteente, ut isto posteriori causa efficacia, & vehementia desiderentur, priori autem levia, & minora sufficiant.

Applicando autem ad rem adest confessio ipsius mulieris principialis interessa, ex cuius persona, & iure venit Dux filius tamquam ejus heres, atque agitur de confessione ipso limite confusilis datis; quinimò ante, & sic priusquam aliud ius ipsi confiteenti quereretur, adeo non agatur de alienatione, vel remissione juris iam quasiti, & quando res erat integra, ita ut nisi ipsa faceret illam declarationem, & non recognitionem veritatis, integrum era Principe, patri non constitueret illam ditem, neque illam cum ex viro collocare; idque summe considerandum est ob magnam differentiam, que dignoscitur inter non acquisitionem rei, que non habetur, & privacionem iuriis jam quasiti, & assequenti, ex iis, quae generanter super hac distinctione habentur plene deducuntur dicitur, 154, de fidicomm. & dicitur, 73, de refamenti, & in specie renunciationis iuriis querendi, ut in ea non intert lato, neque defiderande veniant illae folematies, quae defiderantur in donatione, vel remissione iuriis non quasiti, apud Buratt, 333, ubi concordantes.

Plura itaque concurrent dicta confessionis, & recognitionis veritatis comprobantia, que juxta naturam administrativa, vel conjecturalis probationis non sunt consideranda singulariter, & per partes, sed unitim insperata tota facta massa, cum solita regula, ut singula, que non profundit, unita iuvent, quoniam magna funes, cum quibus ligantur Naves, conficiuntur ex subtilibus filis, vel pilis, ut advertitur dicitur, 159, de dote, & dicitur, 33, de judic. & sepius.

Primo namque concurrent causa verisimili simulandi, que resultat a confutidine Nobilium, & Magnatum pro conservando, & augendo decore, & existimatione fingendi maiores dotes, quam revera sunt, ut praesertim in hac eadē Provincia, vel Regione patet, ex causa, de quo apud Buratt, dicitur, 755, ubi in puncto confusilis causas pomposi excessus in diuidit, quod cum vera dote est sicutorū 20. m. summa fuit in 40. m. & patet ex casibus a me recentiis, dicitur, 25. & 26, de dote, cum aliis, per Cutell. de donat. contemp. matr. tr. 1. dicitur, 10. & pafim apud DD. Atque receptissimi est conclusio, quod quando concurrent verisimili causa simulandi, ac praefactum non agitur de simulatione criminis, leviores probationes, & argumenta sufficiunt ad illius probationem, ex cumulatis per Add. ad Buratt, dicitur, 99, & ad Greg. dicitur, 157, omnes notissimis.

Secundo nimium convincentia, & quod non meretur colloqui inter administrum, sed potius inter probationes, quodcumque solum sufficeret, magnum administrum resultat a pacto infolio, & contrario subiecta materia, quod in causa soluti matrimonii, vir, vel ejus heres non teneretur ad restituendum, nisi sicutorū 40. m. pro aliis autem 40. m. dicitur, quod ipsa mulier se dirigat contra ejus patrem, quem ita presupponit remanere debitorum, abique eo, quod constante matrimonio conveniatur de fructibus, vel usuris dotalibus, adquas partes jam cogitarunt in causa doluti matrimonii, siquidem principaliter de majori quanti-

tate datis esse soleat solitus vir, ut ex fructibus, qui sunt ad se pertinent, facilius, & commodius onera matrimonii superare valent; ac etiam, quia ubi causus præberet, quod mulier præcederet viro, in ista medietate nullum verbum, nullaque conventione habita est, idque res videatur palpari manusbus.

Terteris in idem, quod conventione non est solum inter istam mulierem, & patrem, sed etiam inter alteram mulierem, & ejus patrem in ista mulierum, & dotti permutatione.

Quarto de dotes in eadem quantitate circiter, & forte minori constituta aliis ejusdem sponsaloribus, qua Matrimonii qualificatis etiam nuptie fuerunt.

Quinto ex magno numero filiorum, & quantitate patrimonii deductis oneribus, ut dotes vera adhuc excessiva, ne dolum congrua censenda sit, cum dolum congrua ex quantitate patrimonii, & numero filiorum praeterit normam recipiat, ex plene deductis dicitur, 144, hoc eod. tit.

Sexto ex brevi temporis intervallo inter constitutionem datus, & declarationem, quinimò, quod declaratio praecedit, ut consideratur in supra allegatis decisionibus, & authoritatibus de ista materia agentibus, & aliis recentis dicitur, 24, hoc tit.

Septimam ab Epistolis Principis Mutinae, & P. Sextule Caputini Mediatorum, quibus tunc ob qualitatem personarum, tum etiam ob qualitatem mediationis nimum in hoc deferunt, iuxta dictas dicitur, 775, Buratt, 98. Duran, 555, Merlin, 125, Royas, & alias recentis, d. dicitur, 24, ac etiam dicitur, 27, cod. tit.

Et octavo ob qualitates ipsi patris summe integritatis, & timorare conscientiae, in quo non est presumenda sufficiatio proprii filia in actu, qui pendebat ab eius voluntate, cum nolens poterat ab initio maiorem dote non constitutere; conjungendo etiam cum isto administrum alterum, quod resultat ex modo, cum quo declaratio facta est, publicè felicit, & palam coram conjunctis, & aliis; ac propriece his omnibus simili junctis causis pro meo judicio habet videtur de indubitate.

Profructus autem a causa questionis extranea esse dicebant, quae habentur apud Cutell. de donat. d. tr. 2. d. 2. d. 1. spec. 9, in quo magnum fundamentum constitui praetuppetebatur, quoniam ea percurvantur diversos terminos retrodonationis, quam sponsus donatarius faciat ad favorem patris donatoris contemplatione matrimonii ob interessu secundarium mulieris, ejusque coniunctionem, & ob fraudes, que committunt postulare, & solent, justa ea, que plene dedicuntur dicitur, 2. & seqq. sub tit. de donat. ubi aliquantus celebres decisiones Franchi, & Merlini, & alias, & hoc nil commune habet cum istis terminis, ac propriece idem Author, ut supra insinuat in cod. d. 2. d. 1. spec. 10. immediate, & fortiter substantiat partes dantur, ne teneri debent ad id, quod simulat, & ad honorificam pompa excepit promulgitur apparet.

Nullatenus vero his obstat, quod post dictam declarationem, Princeps pater amplius dederit mandatum acceptandi declarationem faciendam à Principe Efteni, qui fuit in fe. 80. mil. quoniam id est propriè connaturale hujusmodi non criminis, sed honorificis simulationibus, quod apparent actus sunt diversi ab eo, quod occulte tractatum, ac voluntum est inter partes, cum secretum sit hujusmodi honorificarum simulationum requisitum essentiale, aliter antea pater precedentes nunquam attendente venirent; & tamen ista magis attendantur, & probant, quam declarationes posteriores, & ex intervallo, ut supra.

Alicius momentum estet motivum, quod non intervenerit contentus utriusque sponsi, sed mulieris tantum; sed illud facilius tollerabat ex tribus responsionibus: primo, ex qua tractatus defunxi ex dicta epistola, magis vero qualitas dicti pacti deduci in secundo administrum probant, tunc gesum esse scient, & volente etiam sponso; secundum quod deducuntur dicitur, 198, par. 9, rec. n. 9. & 11, in qua dicta contentus videatur undam entum in contrarium, percutiunt causam, in quo neque sponsi, neque sponsa aderat contentus, vel declaratio, juxta secundum causum supradictum, alia vero authoritates Franchi dicitur, 201, Peregr. & Fontanal. percipiunt diversos terminos donationes contemplatione matrimonii, ut adverterit supra, respondendo ad doctrinam Cutelli, & tertio clariss, quoniam ista est operatio administrorum, ut in fortiori causa declarationis facta per solum sponsum apud Duran, d. dicitur, 98, num. 11. & seqq. Postissime vero in hac facti specie quod ponuntur in hac majori summa sicutorum 40. m. nullum habebat interesse, atque

ataque nihil ad se pertinebat, dum constante matrimonio nihil erat solendum, eoque dissoluto reservatur solum mulieri superest actio contraria proprium patrem; ideoque non videtur ad quid confessus sponsi requireretur, atque dum actor venit ex persona matris confitens tanquam ejus haberes, id sufficit, ut confessio prejudicet, ad vulgar. text. in L. eum a matre, C. derer. vendic.

RECANATEN. FRUCTUUM DOTIS.

Responsum pro veritate inter partes,
ut infra.

An filia videtur petat à patre fructus dotes non solute, & ubi apoca dotalis continet aliquam alterationem circa pagas faciendas, qualis summa attendi debeat ad effectum fructuum.

S U M M A R I U M.

1. Fatti series.
2. Apofilia, & alterationes quando attendatur.
3. In scriptura brevi facilius falsitas.
4. Observantia attenditur pro comprobatione.
5. In usus debetur quid minus.
6. Soluto matrimonio dei profecti rite ad patrem, ideoque non producit fructus contrarium.
7. De fructibus legitime.

D I S C . C C X V I I .

Contracto matrimonio de anno 1633, inter olim Franciscum Flaminium, & Mariam Columbellam cum doce te per apocam privatam a Fabio sponsa parte constituta, sicutorum 3500. moneta, solvendarum in diversis pagis, hoc est sexcentum de tempore spontalitati, reliquum vero in corpore apoca, dicitur ad rationem sicutorum bisecentum qualibet anno, sed super verbo bisecentum reperitur superappositum verbum sexcentum per extensem, apposito

etiam in margine codice numero abacali, ex dicta vero summa in diversis vicibus soluta fuerunt scuta 2400. contracto matrimonio, unde ex dissipulo per mortem viri sumptuoso dicto Fabio patre, ejusdem viri heredes dictam sumam restituerunt Maria Marti in tot bonis stabilitibus, pro usuris autem dotalibus decursus confitente matrimonio illede heredes obtinuerunt contra dictum Fabium donatorem mandatum, calculando terminos, seu pagas ad rationem sicutorum bis centum qualibet anno fine praedictio majoris summae; postmodum vero unus ex dictis tribus heredibus, in quo ex donatione, & successione respectice alii portiones heredum, & sic tota hereditas paterna consolidata fuerat, intendebat consequi dictas usurpas ad rationem sicutorum 300. qualibet anno respectivae; ac etiam Maria praetendebat pro residuo non solute importante factu, 1360, consequi a tempore soluti matrimonii citra eadem usurpas dotalibus ab heredate dicti Fabii patris, quoque defuncti usque ad solutionem fortis, atque super his quatuor fuit quid juris pro veritate?

Super utraque autem praetensione respondi quod tentabam difficultatem contra requirentes. Quatenus enim pertinet ad primam praetensionem; cum in corpore scripture dicereur ad rationem sicutorum bis centum, dicebam nimium dubitare posse, an verbum superappositum in majori summa, & apofilia abacali attendi deberet, dum non agebatur de infrumento publico, in cuius causa ob publicanum, quia tributum Notario, ob praetumptionem; quia ejus legalitatis affluit, attenduntur apofilia, & superappositiones, ex deducitu apud Mant. dicitur, 357, num. 1. Buratt. & Add. dicitur, 456, dec. 276, num. 2, par. 2, rec. dec. 340, num. 4. & seqq. par. 12. Sed agebatur de scriptura meret privata, in qua dicta regula non procedit, quoniam ex recognitione parentum, quod effet ejusdem characteris illius, qui scriptum corpus apoca, quoniam oportet justificare, quod dicta correspondit, tunc, de confessu partium facta fuerit, quod probari posset per duos testes subfictos, & per eundem scriptorem, quatenus vivere, fini misus, non videbatur quoniam id est sufficiente, dum dicta superappositio post contractum ex intervallo in gratiam sponsi fieri potuit ab eodem scriptore, vel ab alio imitando characterem, ut est nimium facile dum agebatur de verbo adeo breve, idque consideratur per Doctores, ut in specie recognitionis scripturatum adseritur sub tit. de refam. dicitur, 6. n. 9.

Ad hunc autem effectum, atque pro ista difficultate remo-

vens desideravi distinctam notatam solutionem ad effectum inspicendi an observantia sufficiat posset, dictamque alterationem coadjuvare; sed ista observantia potius erat in contrarium, quodque in die, & tempora potius est folium minus, quam importaret minor summa sicutorum bis centum; ac etiam aliquatenus nocere videbatur observantia duorum ex tribus heredibus, calculando ad dictam minorem rationem sicutorum bis centum; potissimum quia in dubio respondendum est pro reo, & debitore, ad illum excusandum ab usus, ut sint minus, quamvis alias sint licites, ad tex. in l. Tunc qui, §. & ceteris, ff. de admin. rus, ac habetur plus, sub tit. de usur. & sub altero de cambis, & alibi; ac proprieatis melius coadjuvare factum cum sola regula generali deducta ex text. in l. in ambiguis de jur. dot. non videbatur quod praetensis effet substantialis, vel saltim quod confenda effet nimium periculosa.

Quod vero ad alium punctum, dixi quod major era dubitatio, quoniam cum apoca dotalis non continet claufulas, vel correspicitatem remunerationis, ac propter ea praetensis posset, quodista effet dos adventitia, unde remanebat in pars terminis profecti; hinc dicebant sequi, quod soluto matrimonio per mortem viri dos revera est ad patrem iure superficies filii, ut communiter Doctores in l. Dos à patre, Cod. de jur. dot. cum concord. per Rot. dec. 708, par. 1, dec. 108, n. 4, tom. 2, & in aliis sup. dicitur, 31, de dote n. 3, & seqq. & dicitur, 154, n. 3, & in aliis; & per consequens evanuimus titulus dotes, ac ceſſat debitum in forte, sine qua non possunt deberi accessiones, vel interrusuria à patre superficie donec vixit, ut in specie tamquam res absoluta, insinuat supra, dicitur, 161, n. 62, in princ. ubi versic. Pare vero mortuo, & ceteris, quod consideratur an dos succedit necne loco legitime cum præsupposito, quod patre præmorte, sequuta non sit dicta refolutio, seu confusio.

Et quamvis pater teneat alere filiam, attamen est obligatio subdilat, quatenus non habetur alii alii, recteque dicere potest quod alia fuerit cum bonis ejusdem patris, forte sufficientibus in diverso statu videtur, nempe cum illis bonis, que per heredes viri data fuerunt pro restituzione sicutorum 240, qui pariter ad patrem reverbi fuerunt.

Pot mortem vero patris dum titulus dotes erat jam refolutus, atque statutum non faciat remunram extraneam, ac poterit quod alia fuerit cum bonis ejusdem patris, forte sufficientibus in diverso statu videtur, nempe cum illis bonis, que per heredes viri data fuerunt pro restituzione sicutorum 240, qui pariter ad patrem reverbi fuerunt.

Post mortem vero patris dum titulus dotes erat jam refolutus, atque statutum non faciat remunram extraneam, ac poterit quod alia fuerit legitima, dixi quod alia aliud praetendit non poterat nisi fructus legitime pro rata bonorum stabilium frustiferorum, non autem pro bonis mobilibus, & aliis infrafructis, juxta dicitur, 154, & 81. Octobon. cum aliis relationis sub tit. de legi dicitur, 26, imprimitur dicti sicutorum bis centum quadragesima, sed non videbatur quo modo prætendit possent utras, vel interrusuria, dum non aderat, creditum in forte jam, ut dicti, per dissolutionem matrimonii refolutum, adeo etiam si voluerit filia alias contrahere nuptias, adhuc novam dote petere debuisset à patre, abique quo quid sibi suffragaretur hypotheca contenta in prima apocam dicitur, 31.

T U S C U L A N A L U C R I , E T L E G A T I

INTER PARTES, UT INFRA.

Responsum pro veritate.

De eadem materia, de qua supra, dicitur, 130, super lucro competente viro ex dote mulieris binube habentis filios primi matrimonii.

Et an illud debetur ex augmento dotes facta per primum virum cum vinculo fideicommissi, vel pacti reversivi.

S U M M A R I U M.

1. Fatti series.
2. Quando secundum vir non obtineat incrementum dotes mulieris binube.
3. Quatenus ei: debetur, quomodo illud sic calculandum.
4. Ex quibus bonis mulier debetur illud lucrum detrahi.
5. An & quando augm. dotes facta per virum mulieris detrahitur lucrum.
6. Quod dictum augm. debetur filii viri qui fecit.
7. An & quando mulieri petenti dote refutum obster excedit.

DISC. CCXVIII.

DE anno 1664. Susanna contraxit primas nuptias cum Josepho, cum dote scut. mille. ex quibus constar huius folia scut. 720. quia forte reliquum confiteretur in jocabibus & mobilibus, deindeque ad aliquos menes Joseph vir, & Thomas ejus pater dote auxerunt de proprio in scut. mille sub ea lega & conditio quod dececedente cum filii, remanebant deinde eis, sive filii, & non alii.

Dissoluto autem hoc matrimonio per mortem viri, superflite unica filia, mulier of anno 1671, ad alias convolavit nuptias cum Petro, cum dote scut. mille, non gentoribus sequendorum ab hereditate primi viri, hoc est dicta scut. 720. propriis dotis, mille dicti etiam & 180. pro quanto totali super lucratu, cumque istud posterius matrimonium quoque dissolutum esset per mortem mulieris ab aliis liberis ex eo suscepti condito testamento, in quo instituta hereditate dicta filia primi matrimonii, legatum scut. 50. secundo viro reliqui, hinc inter virum superflitem, & dictam filiam primi matrimonii orta est quod super consequtione lucri ad formam statutu, eaque duplum habeat in inspectio- nem, unam neque an lucrum deberetur, in genere, & alteram quatenus deberetur, quanta esset ejus quantitas, cumque delper factum esset compromissum in duos Causidicos inter se discordantes, idcirco in hac discordia meum desuper petitum fuit votum.

Quidam primum, quamvis unus ex dictis arbitris cederet, iucundum non debet tanquam in casu mixto, se fundando in autoritate Gab. conf. 13. lib. 2. Gratian. discip. 297. & Rot. dec. 255. par. 4. art. Nihilominus dixi quod hodie ista est quodcumque jam declarata, que declaratum qualisnam proprietatem illae causas mixtas, in quo statutum non intret, quales non est controversia, ac properet solam dubitandum rationem dixi cadere in secunda in inspectio super quantitatibus, quoniam licet huius lucri statutari taxt certa supotest in quota, nempe in quarta parte, dotis, attamen ratio dubitandi provenit ex dispositione text. in l. hac edit. Cod. de secund. nupt. ne ex bonis que remanent in hereditate mulieris binubus, maritus plus obtineat ex causa lucri quam ini- 3 portet portio cuiuslibet filiorum primi matrimonii detracta prius legitima, & per consequens ut ex scut. 720. prima dotis, quam solum in hereditate libera mulieris remanere dic- 4 batur, detracta legitima filiae qua importat scut. 240. remanen- 5 bant scut. 480. que aequaliter inter virum & dict. filiam primi matrimonii erant repartienda tam pro lucro quam pro legato, ideoque nil referebat disputatione an lucrum importaret plus, cum refutatione recipiat a d. l. hac edit. alii, cui statutum non derogavir, ex illo que habentur supra, disc. 130. de dote ubi allegantur decisiones moderniores, in quibus id ex proposto firmatum fuit.

In hereditate siquidem libera mulieris, ex qua derrahendum erat lucrum, dicebant non debere computari cent. 180. lucri facti in bonis primi viri, cum illud revertatur ad filios primi matrimonii tanquam heredes primi viri, in cuius hereditate ex veriori magisque recepta sententia ejus proprietatis remanere dicitur, ut advertitur hoc eod. tit. disc. 128. & alibi, minique computari debet alia scut. mille ex causa augmenti, dum istud pertinebat ad filiam jure fidei- commissi.

Quamvis enim vinculum fideicommissi, quod ineft bonis in doto datis, non tollat jus lucri detrahendi non quidem ex ipsius boni fideicommissari, sed habita corum ratione illici positis in calculo ex reliquo boni liberis, ut habetur partier deductum scut. 137. potissimum dum non in specie, sed in certa quantitate dos constituta fuerat, quo causa res magis de plano procedere videtur; attamen dicimus hanc item sententiam esse quodcumque inanem, dum facto calculo iuxta dispositionem d. text. in l. hac edit. alii, ex bonis liberis repartendis cum filiis primi matrimonii ut supra, non potest plus pretendere, quamvis si effent bona libera, illud longe maiorem summam importaret, dum ex ipsius boni fideicommissarii utique detractione prejendi non poterat, cum illa obtinerentur per filios ex persona propria, ideoque non cadent in hereditate mulieris, dum agebatur de fideicommissio extranei.

Hinc omnino extraneam à casu controversia remanere dixi questionem, in qua adeo elaboratum fuerat, an feliciter debeatur lucrum ex illo augmentatione quod vir faciat mulieri constante matrimonio, quasi quod habeat portius speciem donationis propter nuptias, ex deductis apud Suri. conf. 397. n. 19. quoniam quidquid sit de puncto in suo casu, quem examinare superfluum censui, difficultas tollebatur ex def-

ensa applicationis, cum quæstio cadat in eo luto quod faceret mulier illi matrimonio ad ratam dotis pro eo constituta, ut non veniat istud augmentum; potissimum dum eadem mulier id agnoscit, dum non nisi ad ratam scut. 720. il ludicr. 180. sibi competere declaravit, secum autem pro diverso matrimonio in quo major summa ex diversis creditis confusa, constituta fuit, unam eademque habens naturam, cum tunc totum dicatur dos, ut advertitur sup. disc. 165. Ideoque concludebam quod sola difficultas contra virum confitebar in d. l. hac edit. ad cuius limites calculandum erat, nihil referabar an in pluri dotis; certum autem dixi quod dicta scut. mille ex causa augmenti integrè pertinente ad filios primi matrimonii fideicommissi, non autem in solu medietate, adeo ut altera medietas efficit libera Sulphana, ut credebat alter arbitri; tum quia cum ageretur in dispositione ascendentis favore nascendit, & incertorum, cum quibus affectis personalis haberi non poterat, vocatio eorum intelligentia ordine successivo, autem similitaneo ex deductis d. c. 47. de Donat. & aliis; tum etiam clariss. quia sili cum qualitate legitimorum & naturalium, positi fuerunt in conditione, ac proprieitate Statuti Urbis habendi sunt pro expresse substituti, multo vero magis stante subsequenti expressa vocatione, quia ita recipit interpretationem à precedenti positione in conditione; accedente quoque non solum verisimili, sed in modo expressa, & clara voluntate donatorum, ne mulier ad extremitatem hoc augmentum transferre posset, ideoque negligenter questione insinuata supra, d. disc. 165. an istud augmentum de jure debitum esset filii, nec ne, difficultas celabat ex facto.

Quod legatum concordabat, quod non intraret compensatio cum lucro, sed era inutile, dum ob dictam difficultatem restabat in d. l. hac edit. effectus erat idem.

Exicipiebatur ex parte hereditati primi viri de non redditione rationum tutelae, sed dixi quod id non sufficit, nisi etiam constet quod ad manus mulieris obvenienter tor- 7 peceuntur, vel bona, ex quibus poterit satisficeri, quod non praesumitur, sed debet probari; atque tantum abratur quod probetur, quod possit confabat de contrario per sententiam; nil obstante quod ab ista pendetur appellatio, vel quod alias impugnari posset, quoniam dum non agebatur de illius exceptione, sive quod debet firmare statutum, sed consideretur ad effectum illius praesumptionis, quæ sententia affluit, & pro corroborante, juris praesumptions que affluit mulieris dotoem repenteat, ut ei non oblet exceptio redditus rationum tutelarum non accedente dicta probatione ut supra, ex deductis d. c. 94. & aliis, ita examine non oportebat ejus justitiam, & validitatem formiter.

Præfensi decisio emanavit in Causa, de qua supra, disc. 36. hoc in. & ibi allegatur sub n. 3. & iusta, nec est impresa in ter dicas decisiones Rev. P. Roxas, ideo hoc loco apponendam ausimus.

R. P. D. R O X A S.

Romana Dotis.

Lune 8. Martii 1649.

R esolutum fuit cotam me, sub die 15. Junii præteriti, R. doto Isabella Capranica promissam cum Carolo Fratre in scut. 6000. afficeret juxta dispositionem Aut. res que. C. commun. de legat. fideicommissum quodnam, Camilli Capranica ad favorem ejusdem Caroli & Fratrum purificatum in civili portione ipsi tangentem de tempore donationis, & sic in scut. 2660, uti quinta pars scut. 13300. ad quæ supponetur fideicommissum ascendere, cum de eo tempore quinque essent filii Andreae, ex fundamentis adiectis in decisione, quam in hodierna repositione utraque pars impugnavit.

Siquidem fideicommissarii pretendebant in hujusmodi virtuti portione assignanda pro dote Isabellæ, attendendum esse tempus mortis Andreae Patris, quo septem superficies erant filii, sive in septima portione fideicommissum afficeret, non autem tempus donationis, quo erant duxit atque quinque; & ratione quia dum agitur de preftanda legitima, vel virili, attenditur semper tempus mortis, non autem donationis, & portiones fratrum potesta decadentem, acquiruntur fratribus superflibus, non autem sororibus, tam ex reciproca inter eosdem maestulos in fideicommissio apposita, quam ex statuto. Urbis lib. 1. cap. 146. exclusive locorum dotatam à successione Fratrum. Itaque cum pra-

De Dote, Disc. CCXVIII.

standa sit virilis portio, tempus mortis attendendum est, ad text. in l. 1. cum queritur, C. de inoff. sefam. l. 1. §. 5. simplic. 5. de collat. honor. & ponderavit Rot. dec. 145. n. 3. ardec. 329. n. 57. part. 6. rec.

Quoniam d. auth. res que, locum sibi vindicat in omnibus bonis fideicommissariis, non solum per ventis ad descendentes, sed etiam ad collaterales & extraneos, ut predicta bona semper sint obligata in subsidium pro constitutio- ne, seu restituitione dotis descendentiis, cum ex presumpta mente Fideicommissarii, qui censem voluntate ut heres obligat bona pro constitutenda, seu restituenda dote, ad quam ipsemet constitutus est, si vivet, Crot. in l. filius fa- mil. §. avo. n. 5. ff. de legat. 1. Gab. conf. 1. 1. lib. 2. Intr. gloriol. dec. 4. n. 5. Fular. de subf. que. 53. n. 6. & 69. tom ex publica utilitate, quæ fuit particularis ratio d. Auth. res que, quocirca bona alcandentium (ca ratione, quia onus donatio est malum, bonis inhaerens) validè dispositio predicta illa comprehendit penes quocumque existentia, ut declarando doctrinam Angelii tenet Petrus de Fideicom. qu. 8. no. 409. ver. hactenam declaratio, & eq. Matheo. cor. re- sol. lib. 2. n. 69. num. 6. Rot. dec. 457. n. 2. ver. non obstat quod hec p. 4. d. verorum, ac magistratibus respondendo omnibus contraria firmatum fuit in Spoleto fideic. 4. Decembris 1634. cor. bon. mem. Merlino, que est dec. 312. n. 10. & per tot. p. 6. rec.

Nec datur quod dicta portiones fratrum praemortuorum acquisita jam funerariis superflibus non solum ex praedicta substitutione reciprocata, sed etiam ex statuto Urbis, u. dictum est; id est non intrat dispositio dote d. Auth. res que in dictis portiobus etiam ex reciprocis fideicommissis per ventis, iuxta doctrinam Angelii in d. Auth. res que, in princ. ver. & per hoc patet, quem sequitur Peregr. de fideic. art. 42. n. 55. Fular. de subf. q. 53. n. 42. cum alius per Rot. dec. 312. n. 9. p. 6. rec. coequo magis, quia predicti fratres non tenen-

SUMMA
S E U
C O M P E N D I U M
Eorum, quæ in foro magis practicabilia habentur in hoc Lib. VI.
De Dote, ac lucris, & appenditiis Dotalibus.

SUMMARIUM.

Proemialis.

1. De doto vocabulo in lexicis significazione grammatica- li.
2. Quod in lata significacione.
3. De qualitate propria in praesenti agatur.
4. Quod lex crociis non cognovit aliam dotoem, nisi illam matrimonio carnalis.
5. De opinioni damnationis in utroque matrimonio do- tem, tamquam inimicacem, que tamen opinio damnatur.
6. Ad sententiam datis requiritur matrimonium carnale, vel spiritualis, sine quo non datur.
7. Quod large etiam sine matrimonio datur dote, ut in viu- ux uxore putativa, vel sponsa de futuro.
8. In mulieribus virginibus proficiuntibus sine forma- li professione, non datur vera dote ad plures effe- ctus.
9. Facultas nominandi ad dotoem, non consumitur, ubi non fuit effectuata aper matrimonium.
10. An, & que privilegia competent dote videtur, vel uxori putativa, aut sponsa de futuro verisimiliter defini- te.
11. Dots putativa etenim privilegia competunt, quatenus adit bona fides, & quid in casu fidei media.
12. Dots si precise necissaria ad matrimonium.
13. Et quomodo intelligenda sunt decreta, dotes exigentia in matrimonio.
14. De quo jure inducta sit dote, in de jure natura, vel gen- tium, vel potius de jure positiva.
15. Non tenetur dotare filiam Judaeam, vel hereticam.
16. Tenerit etiam dotare filiam naturalem tantum.
17. Etiam si patr. clericus, & de redditibus Ecclesiasticis.
18. Lex canonica non intendit distinctionem iuris civilis in filiis naturalibus.
19. Quomodo procedat obligatio dotandi naturales tan- tum.
20. Pater secundam dote dare non tenetur nisi in sub- dium.